

8. SINIF 7. TEMA ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

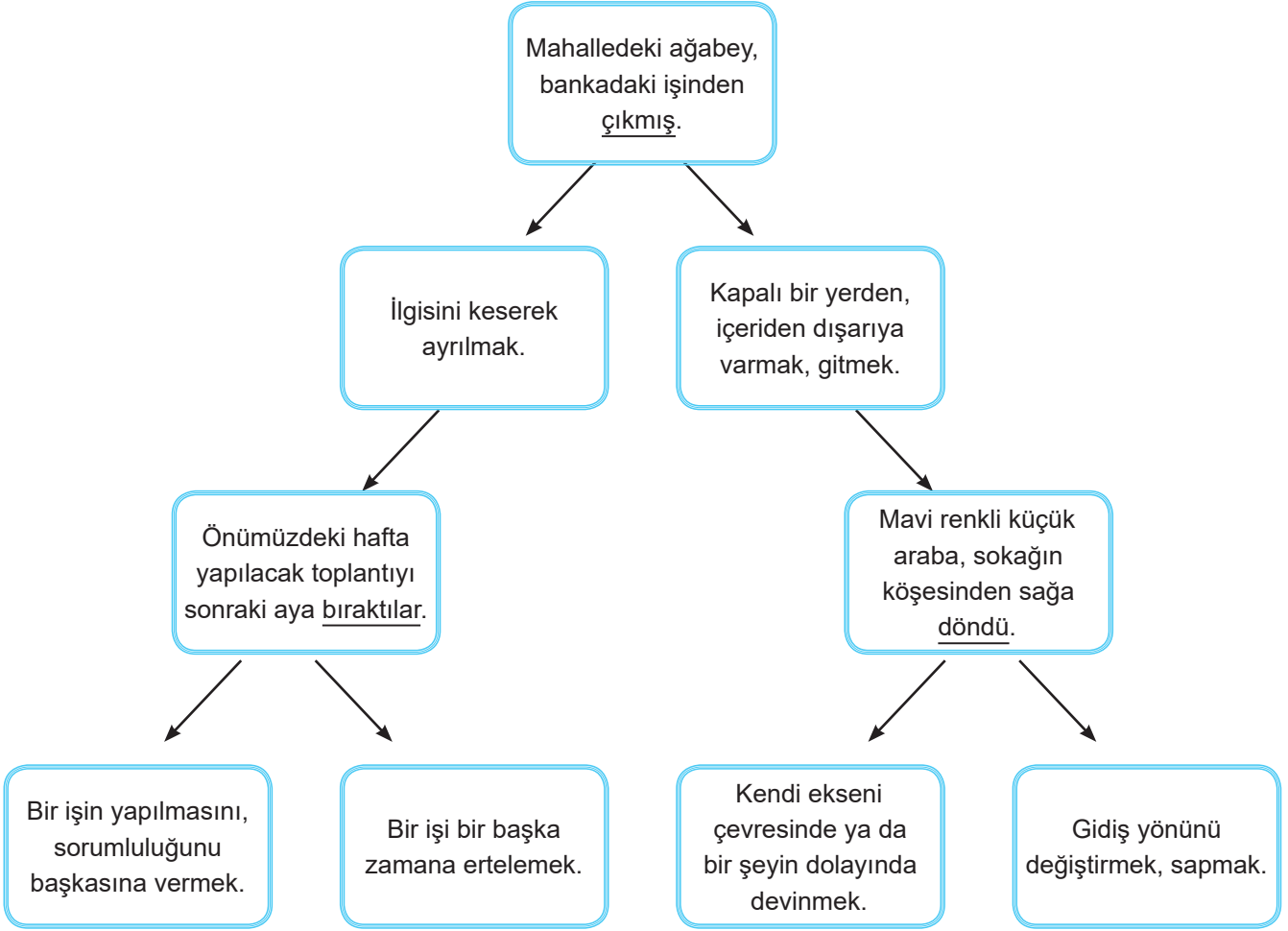
TÜRKÇE

Bu kitapçık KOCAELİ Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

ETKİNLİKLER

1. Aşağıdaki tabloda altı çizili sözcüklerin doğru anlamlarını takip ederek ulaşılabilecek olan kutucuğu yuvarlak içine alınız.

2. Aşağıdaki cümleleri/dizeleri verilen söz sanatları ile eşleştiriniz.

- a) Bütün kusurumu toprak gizliyor
Merhem çalıp yaralarım düzlüyor
Kolun açmış yollarımı gözlüyor
Benim sadık yarım kara topraktır
- Kişileştirme Benzetme
 Konuşturma Tezat/Zıtlık
 Abartma
- b) Armağan ettiğin kutsal mendile
Akarken içimi dağlayan çile,
Manavgat denilen çağlayan bile,
Benim gözyaşımından durgun sayılır.
- Kişileştirme Benzetme
 Konuşturma Tezat/Zıtlık
 Abartma
- c) Küçük bir çeşmeyim yurdumun
Unutulmuş bir dağında
Hiç kesilmeyecek suyum
Yıldızların aydınlığında.
- Kişileştirme Benzetme
 Konuşturma Tezat/Zıtlık
 Abartma
- d) Güneş her akşam batıp her gün doğuyorsa
Çiçekler solup solup tekrar açıyorsa
En derin yaralar kapanıyorsa
En büyük acılar unutuluyorsa
Neden korkular hayatta söyleyin bana.
- Kişileştirme Benzetme
 Konuşturma Tezat/Zıtlık
 Abartma
- e) Denizleri, ovaları, dağları
Hep bağrına basmış bütün çağları
Sana gıpta eder cennet bağları
Senin cemaline kul Anadolu.
- Kişileştirme Benzetme
 Konuşturma Tezat/Zıtlık
 Abartma
- f) Al mendiller sallanarak her pencereden
Tren kalktı yavaş yavaş bir gelin gibi.
- Kişileştirme Benzetme
 Konuşturma Tezat/Zıtlık
 Abartma
- g) Çiçek açar, domur domur dal verir.
Kimi uzar, birbirine el verir.
Kimi meyve verir, kimi gül verir.
Ağaçlar üstünde dillendir kuşlar.
- Kişileştirme Benzetme
 Konuşturma Tezat/Zıtlık
 Abartma
- h) Şubat der kara: Bürü,
Yere ser beyaz bezini.
Biz deriz: Karda yürü,
Belli etme dizini
- Kişileştirme Benzetme
 Konuşturma Tezat/Zıtlık
 Abartma
- i) Gurbet ekmek, ben katığım.
Nişansız düşmüş tetiğim.
Yazılmış nüfus kütüğüm
Şükür Konya'da, Konya'da.
- Kişileştirme Benzetme
 Konuşturma Tezat/Zıtlık
 Abartma

3. Aşağıda numaralanmış kutularda hikâye unsurlarıyla ilgili bazı özellikler verilmiştir.

1

- İnsan dışı varlıklar olay örgüsünün kahramanlarından.
- Olay üçüncü kişinin ağzıyla anlatılmıştır.
- Zaman unsuruna yer verilmiştir.

2

- Olay kahramanları konuşurulmuştur.
- Kahramanların tamamı insan dışı varlıklardan seçilmiştir.
- Olay üçüncü kişi ağzıyla aktarılmıştır.

3

- Olayın geçtiği yer belirgindir.
- Olay üçüncü kişinin ağzından anlatılmıştır.
- Olay, kurgusal unsurlar (hayal ürünü) içermektedir.

4

- Olay kahramanlarının kişilik özellikleri ağır basmaktadır.
- Olayın geçtiği yer ve zaman belirtilmemiştir.
- Olay üçüncü kişinin ağzıyla anlatılmıştır.

5

- Olayın geçtiği yer betimlenmiştir.
- Zaman unsuru belirgindir.
- Olay birinci kişi ağzıyla anlatılmıştır.

6

- Olayın geçtiği yer ve zaman belirsizdir.
- Olay birinci kişi ağzıyla anlatılmıştır.
- İnsan dışı bir varlık olayın başkahramanıdır.

Aşağıda verilen olay metinlerinin başına ilgili hikâye unsurunun kutu numarasını yazınız.

a

Şehzade Osman, İran'ın Tebriz şehrine gider. İran'ın bedestenlerini, hanlarını dolaşır. İpekten elbiselerin olduğu çarşıları gezer, bu esnada bir halı dükkânına gider, orada bir uçan halı bulur. Uçan halıyı gördüğü gibi hemen satın alır. Bu uçan halının özelliği ise halıya oturduğundan gibi gece demeden gündüz demeden istediği yere götürmesidir.

b

Ben bir martıyım ve doğamla sınırlıyım. Eğer uçuş hakkında daha çok şey öğrenmem gerekseydi beynim yerine uçuş haritalarım olurdu. Daha hızlı uçabilmem içinse bir şahininki gibi kısa kanatlarım olmalıydı ve ben balıkla değil fareyle beslenmeliydim. Babam haklı. Tüm bu saçmalıkları unutmalıyım. Sürüme geri dönmeli, neysem o olmalı, sınırları belli zavallı bir martı olarak kalmalıyım.

c

Eşek, keçinin ağzından duyduklarına inanmış. Bir sabah yük taşırken geçtiği çukurların birine kendini atıvermiş. Eşek çukura kendini atıvermiş de ayağı kırılmış, her yeri yara bere içinde kalmış. Eşeğinin o hâlini gören çiftçi çok üzülmüş. Onu iyileştirmek için hemen bir veteriner getirmiş.

d

Öğrenciler bir an kararsız kaldılar. Sürünün yasalarına göre sürüden dışlanmış martılar bir daha geri dönemezlerdi. Bu yasa on bin yıldır bir kez olsun çiğnenmemişti. Yasalar "Kalın orda!" diyordu, Jonathan ise "Geri dönün!" Şu an Jonathan, deniz boyunca bir mil yol almıştı bile. Eğer biraz daha bekleyecek olurlarsa Jonathan, kendisine düşman olan sürüye yalnız dönmüş olacaktı.

e

Ertuğrul, doksana merdiven dayamış. Oğullarından Savcı'yı göç işlerine bağlamış ve buna göre yetiştirmiş. Gündüz; akıllı, bilgili ama önderlik, beylik nitelikleri yok; yiğitliği ve savaşçılığı atılgan ve yol açıcı değil. Bu iki nitelik Osman'da var ama Osman da kendisiyle sınırlı, yönetici ve yönlendirici değil.

f

Bir sonbahar günü Konya'dan ayrıldım. Bozkırlara doğru yol aldım. Buğdayların, arpaların toprağa kavuştuğu ekim zamanı çiftçileri seyreyledim. Toprak gökyüzüne ince bir bulut gibi tozunu savuruyordu. Uzun zaman içimde tutmak ister gibi derin bir soluğu içime çektim. Toprağın buğusunu, sonbaharın sarı örtüsünü izleye izleye yola devam ettim. Artık uçsuz bucaksız ova arkamda kalmıştı.

4.

Düşünmek, kişinin kendi vizyonu ile görmesi; hayal gücü ise görülen görüntünün büyüklüğü, özgünlüğü ve derinliğidir. Hayal gücü bireyin kendisine özgüdür. İşte bu noktada bizi biz yapan farklılığımızdır, sınırsız hayal gücümüzdür.

Bir çeşit yazın türü olan ve sınırsız hayal gücü içeren fantastik edebiyat, gerçeğin daha ötesinde çok farklı bir dünyayı anlatır. Gerçek dünya koşullarından farklı olan fantastik dünyada başkarakter ya durumun gerçek olduğunu ve dünyanın bu güçler tarafından ele geçirildiğini ya da her şeyin bir hayal ürünü olduğunu, hayal gücünün kendisine oyunlar oynadığını düşünür. Bu kararsızlık fantastik edebiyatın can damarıdır.

Bu edebiyat türünün son yıllarda en ses getiren, yetişkinler tarafından da büyük zevkle okunan ürünü bir çocuk kitabı olan Harry Potter. İnsanın hayal gücünün sınırlarını zorlayan bu kitap serisinin sahibi İngiliz bir kadın yazar: J. K. Rowling. Peki, Rowling'i bu kadar başarılı kılan hikâyesi nedir?

İngiltere'de iki çocuklu bir ailenin ilk çocuğu olarak dünyaya gelir. Çocukluk günlerini sık sık hayallere dalarak geçirir. Henüz altı yaşındayken kız kardeşi için ilk hikâyesini kaleme alır. Okula başladığı yıllarda başarı ve zekâ sınıflamasına göre en kötü gruba düşer. En arkada oturmak zorunda kalır. İkinci yılında ise sırasını en iyi arkadaşı ile değiştirir. Zamanla ortalamasının üzerinde başarılı bir öğrenci olur.

Ergenlik döneminde kendini iyice yazmaya verir fakat yazdıklarını kimse ile paylaşmaz. Rowling'in sıkıcı hayatı, hayal gücünün kendisine kazandırdığı doğal yeteneği olan yazarlığıyla değişir. Uzun bir süre, her gün bir kafede oturup yazar. Kitabı tamamladığında basılması için adım atar fakat yayınevleri kitabı geri çevirir. Hiçbir yayınevi, adı sanı bilinmeyen bir yazar için riske girmek istemez. Sonunda bir yayınevi kitaba sahip çıkar. Harry Potter serisinin ilk kitabı Haziran 1997'de basılır. Ve satış grafiklerini altüst eder. İkinci ve üçüncü kitabını iki yıl içinde bastırır. Bu üç kitap, en çok satanlar listesinde ilk üç sıraya yerleşir.

Bu metinden çıkarılabilecek olanların başına (E) EVET, çıkarılamayacak bilgilerin başına (H) HAYIR yazınız.

- a. Kitaplarının çok okunmasında hayal gücünün etkisi büyüktür.
- b. J. K. Rowling, ilk hikâyesini ergenlik döneminde kaleme almıştır.
- c. Serinin dördüncü kitabı, beş milyonun üzerinde satışa sahiptir.
- d. J. K. Rowling; eğitim hayatı boyunca başarılı, derslerine ilgili bir öğrenci olmuştur.
- e. Dünyaya hızla yayınlan Harry Potter serisi 2000'li yıllarda sinemaya uyarlanmıştır.
- f. Fantastik edebiyatın en hassas noktalarından biri, kişiye yaşadıklarının hayal ürünü olduğunu düşündürmesidir.
- g. Rowling, kitabını tamamladıktan sonra basım için başvurduğu yayınevleri tarafından tanınmadığı için reddedilmiştir.

5. Aşağıda bazı görüşlere yer verilmiştir.

- Araştırmalar, yaratıcı dâhilerin çalıştıkları alanda meslektaşlarından nitelik bakımından daha iyi olmadığını ortaya çıkarıyor. Onlar sadece daha çok fikir üretiyor, bu da onlara orijinallik şansı sunuyor.
- Yeni bir fikri ortaya atanların başarılı olup olmayacağını tahmin etmek istiyorsak fikirleriyle ilgili ifade ettikleri hevesin ötesine bakmalı, hareketleriyle ortaya koydukları icraat hevesine odaklanmalıyız.
- Bir yüze, ifadeye, rakama, sese, tada, markaya ne kadar aşinalık kazanırsak onu o kadar severiz. Bu durum farklı kültürler ve türler için de geçerlidir. Civcivler üzerinde bile kanıtlanmıştır.
- Ortak hedeflerin grupları birbirine bağladığını varsayalım ama aslında bu hedefler grupları çoğu zaman parçalar. Sigmund Freud'un bir yüzyıl önce yazdığı gibi, "Normalde birbirine benzeyen insanlar arasındaki yabancılaşma hissini nedeni kişiler arasındaki ufak farklılıklardır."

Aşağıda bu görüşlerle ilgili örnek durumlara yer verilmiştir. Görüşler ile örnek durumları eşleştiriniz.

1

Genç yazarların elinden tutmamın nedeni senaryoyu tanıtırken tutkulu görünmeleri, konuşmaları, programın konseptine dair coşkulu olmaları değildi. Konseptlerini nasıl gözden geçirdiklerini izlemiş, doğru şekilde icra edilmesi için nasıl tutkuyla uğraştıklarını gözlemledim. Yazar odasına kapanıp ikinci sahneyi prova öncesinde nasıl düzelteceklerine kafa yoran tipten insanlardı.

2

Bir araştırmada veganlar (hayvan kökenli gıdaları tüketmeyenler) ve vejetaryenler (et yemezler) kendi gruplarının ve bir başka grubun üyelerini genel halkla kıyasladılar. Veganların, genel halk yerine vejetaryenlere karşı daha ön yargılı olduğu tespit edildi.

3

Einstein, hem genel hem de özel görelilik alanlarında yazarak fiziğin altını üstüne getirmişti. Fakat yayımlanmamış 248 eserinden birçoğunun etkisi yok denecek kadar azdı. Londra Filarmoni Orkestrası klasik müziğin en büyük 50 yapıtını seçtiğinde listede Mozart'tan altı, Beethoven'den beş, Bach'tan üç eser vardı. Bu bir avuç şaheseri ortaya çıkarmak için Mozart 600'den fazla eser bestelemiş; Beethoven 650, Bach ise binden fazla eser yazmıştır.

4

İnsanlara hem kendilerinin hem de arkadaşlarının fotoğraflarının düz ve aynadaymışçasına ters çevrilmiş hâlleri gösterilmiştir. Kişiler arkadaşlarının düz hâlini tercih ederken kendilerinin ters çevrilmiş fotoğraflarını tercih etmiştir. Çünkü kendilerini aynada hep öyle görmektedirler.

6.

1) Roman

2) Makale

3) Fıkra (köşe yazısı)

4) Deneme

5) Destan

Aşağıdaki parçaların hangi metin türlerine ait olduğunu belirleyip numarasını kutucuğa yazınız.

a

Bariş Manço "İnsanların öğrenmesi gereken ilk dil, tatlı dildir." diyor. Ben de bu söze bir ekleme yapmak istiyorum: İnsanların trafikte öğrenmeleri gereken ilk kural, nezaket kuralıdır. Bu kuralların hayatımızın her alanında hüküm sürmesi gerektiğini düşünüyorum elbette ama trafikteki öneminin her geçen gün arttığını daha çok hissediyorum. Geçenlerde aracımın kırmızı ışıkta durmuştu. Işık henüz yeşile dönmüştü ki hızla yanımdan geçen bir genç, camını açıp "Beyefendi, geçmek için acaba davetiye mi bekliyorsunuz?" demesin mi? Bu ne sabırsızlık ne kabalık...

b

Günlerden bir gün Ay Kağan'ın gözü parladı, doğum sancıları başladı ve bir erkek çocuk doğurdu. Bu çocuğun yüzü gök gibi parlaktı. Ağız ateş kızılı, gözleri ela, saçları ve kaşları kara idi. Perilerden daha güzeldi. Bu çocuk anasından bir kere süt içti, bir daha içmedi. Et, aş istedi. Dile gelmeye başladı. Kırk gün sonra büyüdü, yürüdü, oynadı. Ayağı öküz gibi kuvvetli, beli kurt beli gibi ince, omuzları samur omuzu gibiydi. Ata binerdi, av avlardı. Günlerden gecelerden sonra yiğit bir delikanlı oldu. Bu yiğit, Oğuz Kağan'dır.

c

2007 yılında Avustralya Melbourne Üniversitesinde, doğa ve doğayı bekleyen tehlikeler üzerine yapılan bir açık oturumda ABD'li önemli İklim Bilimci James Hansen, küresel ısınma sonucu 2-3 derece ısı artınca "Arktik Denizi'ndeki buzullar Kuzey Kutbu'nu yok edecek; deniz seviyesindeki artış sonucu Batı Amerika, Güney Avrupa, Ortadoğu ve Afrika'da süper kuraklık yaşanacak. Bu oluşumun yaratacağı pozitif geri beslenme sonucu depolanmış metanın eriyerek atmosfere karışması, 55 milyon yıl önce olduğu gibi gezegenimizde yaşayan türlerin yüzde 90'ının sonunu getirecektir." görüşü ile bir büyük felaketin hiç de çok uzakta olmadığına dikkati çekmiştir.

d

Raif Efendi, ara sıra hastalanır ve daireye gelemezdi. Bunlar çok kere ehemmiyetsiz soğuk algınlıklarıydı. Fakat senelerce evvel geçirdiğini söylediği bir hastalık onu fazla ihtiyatlı yapmıştı. Ufak bir nezlede hemen evine kapanıyor, dışarı çıktığı zaman kat kat yün fanilalar giyiyor, dairede bulunduğu zamanlar asla pencere açtırmıyor ve akşamüzerleri boynuna, kulaklarına atkılar dolayıp iyi ama biraz yıpranmış paltosunun yakasını iyice kaldırmadan gitmiyordu.

e

Yalnız yaşamının bir tek amacı vardır sanıyorum; o da daha başıboş, daha rahat yaşamak. Fakat her zaman, buna hangi yoldan varacağımızı pek bilmiyoruz. Çok kez insan, dünya işlerini bıraktığını sanır oysaki bu işlerin yolunu değiştirmekten başka bir şey yapmamıştır. Bir aileyi yönetmek bir devleti yönetmekten hiç de kolay değildir. Ruh nerede bunalırsa bunalsın, hep aynı ruhtur; ev işlerinin az önemli olmaları, daha az yorucu olmalarını gerektirmez.

7.

1. Metin

Bir şehirde insanlar kış günü palto giyer, şapka takarlar, ayaklarında da kışlık ayakkabılar vardır. Belki paltolarının renkleri, şapkalarının kurdeleleri ve alaturka şapkalarıyla birbirlerinden ayrılabilirler. Ancak bu adamın ne paltosu ne şapkası ne de ayakkabıları vardı. Buna karşılık kocaman, geniş sırtında mor pamukları parça parça dökülen bir hırkası, belinde ipi, uzun bacaklarına kısa gelen yazlık, tüy gibi bir pantolonu ve kocaman ayaklarında iplerle bağlanmış çuvalı... Yüzü tatlı, esmer renkli idi. Sakalı uzamıştı. Otuz, otuz beş yaşlarında gözüküyordu. Yalnız gözlerinde büyük, korkak, acele bir şeyler vardı.

2. Metin

Hava iyice karardığında içeriye birisi girdi. Kaşına, kirpiğine kar dolmuştu. Gelen adam sobaya doğru yürüdü. Üstünü başını süpürdü. Bir sandalyeye çöktü. Yaşlı denemezdi. Elleri, beli, boynu inceikti. Yüzündeki karlar eriyince beyaz, yuvarlak bir yüz meydana çıkmıştı. Biraz sonra bir sandalyenin üzerinde oturdu. Ayak ayak üstüne atıyor, sonra ayağını değiştiriyor; bir türlü rahat edemiyordu. İmtihan olan bir talebeyi andırıyor, etrafa korkak korkak bakıyordu. Ayağına kırmızı kırmızı yamalar sallanan bir lastik artığı geçirmiş, bunu iple bağlamıştı.

Bu metinlerde yer alan kahramanları kişilik ve fiziksel özellikleri bakımından karşılaştırıp bu özellikleri uygun yerlere yazınız.

FARKLI YÖNLERİ

1. Metnin kahramanı:

2. Metnin kahramanı:

BENZER YÖNLERİ

8.

1. Metin

Her taraf duman içindeydi, heyecan her yere hâkim olmuştu. Düşmanın topçu ateşi, gülleleri büyük çukurlar açıyor; her tarafa şarapnel ve kurşun yağıyordu. Büyük bir şarapnel parçası tam kalbimin üzerine çarptı. Sarsıldım, elimi göğsüme götürdüm, kan ak-mıyordu. Olayı Yarbay Servet Bey'den başka kimse görmemişti. Ona parmağımla susmasını emrettim. Çünkü vurulduğumun duyulması bütün cephele- de panik yaratabilirdi. Kalbimin üzerindeki cebimde bulunan saat paramparça olmuştu. O gün akşama kadar birliklerin başında daha hırslı çarpıştım.

2. Metin

Birinci Dünya Savaşı'nda subay olarak cepheden cepheye koşan Antepli Şahin Bey, en son Sina Çöl- lerinde İngilizlere esir düşmüştü. Başından geçen binbir türlü maceradan sonra memleketine dön- meyi başarmıştı. Ancak memleketini işgal altında görmek, ona tarifsiz acılar veriyordu. Baba evinde geçirdiği bir iki günden sonra gitmeye davrandı. Aile büyüklerinin "Oğlum, betin benzin solmuş. Bir iki gün daha istirahat et." ricalarına karşı "Katiyen olmaz!" diye kükredi Şahin Bey. "Düşmanlar bayra- ğımızı bile indirmişler. Ben bu bayrak için senelerce dövüştüm!"

Bu iki metnin karşılaştırılmasıyla ilgili aşağıda doğru olan yargılarda D, yanlış olanlarda Y kısmını işaretleyiniz.

D Y a. İki metinde de savaş konusu ele alınmıştır.

D Y b. Metinlerin kahramanları birden çok cephede savaşmıştır.

D Y c. İki metinde de esir düşen bir askerin hayatı anlatılmaktadır.

D Y d. İkinci metnin kahramanı, yaptıkları için pişmanlık duymaktadır.

9. Sevgili Okur,

Senin herkese açık bir mektubun alıcısı olabileceğinden kuşku duyuyorum. Çünkü aramızda her zaman çok daha özel bir ilişki oldu. Yakınlığımız basılı kâğıtlardan ibaret değil. Ben gözlerinin gezindiği sayfalarda yaşayan biriyim ve sana sözcükler aracılığıyla sesleniyorum. Bu yüzden sevgine olduğu kadar yargılamana da açığım.

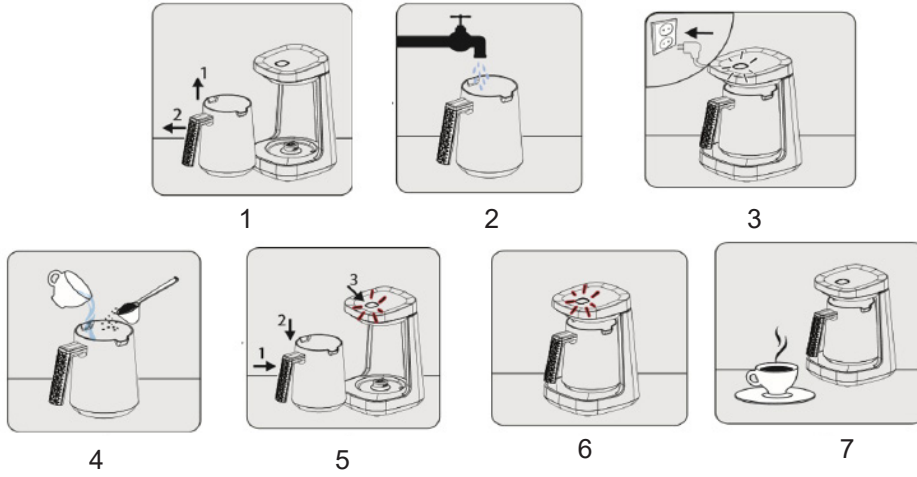
Kim olduğunu hem biliyorum hem de bilmiyorum. Hem bilmek hem de bilmemek istiyorum. Sesimin sana nasıl, ne kadar uzanabildiğini elbette merak ediyorum. Çünkü ben seni sarsmak, eğlendirmek, unutmuş olduklarını hatırlatmak ve aşındırmanın soruları yeniden canlandırmak için yazıyorum.

Ben yalnızca yaşama ayak uydurma güçsüzlüğüm taşıyamayacağım kadar ağırlaştığında kaleme sarılıyorum. O zaman gerçeği kurmacanın ve yanılsamanın araçlarıyla kendimce yeniden tanımlamaya uğraşıyorum. Bunu yapmaya çalışırken kapıldığım umutsuzluğu sana anlatamam, sanki bir gecenin sonsuz karanlığı... Yazma tutkumun vazgeçilmezliği belki de bunu yenmeye yöneliktir, özü budur.

Aşağıdaki tabloda metinle ilgili bazı çıkarımlarda bulunulmuştur. Bunlardan doğru olanlar için EVET, yanlış olanlar için HAYIR'ı işaretleyiniz.

ÇIKARIMLAR	EVET	HAYIR
a. Kendisinden önceki cümlelerin gerekçesini bildiren cümleler vardır.		
b. Amaç-sonuç cümlesi vardır.		
c. Koşul-sonuç anlamı taşıyan cümle yer almaktadır.		
d. Nesnel yargılar ağır basmaktadır.		
e. Karşılaştırma yapılmıştır.		
f. Örneklendirmeye yer verilmiştir.		
g. Benzetme yapılmıştır.		
h. Abartma vardır.		

10. Aşağıda kahve pişirme makinesinde bir kahvenin nasıl hazırlanacağı görsellerle gösterilmiştir.

Aşağıda kahve pişirme makinesini çalıştırma aşamaları harflerle karışık olarak verilmiştir. Bu aşamaları uygun resimlerle eşleştiriniz.

- Fişi prize takın. Başlatma butonunun etrafı beyaz yanacaktır.
- Pişirme haznesinin içini suyla çalkayarak temizleyin.
- Pişirme haznesini, yuvasından önce yukarı doğru hafifçe kaldırıp sonra da kendinize çekerek çıkarın.
- Pişirme işlemi bittikten sonra kahvenizi fincana alarak servis edin.
- Dört kişiye kadar istediğiniz miktar kahveyi, şekerini ve suyu pişirme haznesine koyun.
- Pişirme haznesini yuvasına yerleştirin. Başlatma butonuna basın.
- Pişirme işlemi tamamlandığında cihaz sesli bir uyarı verir ve durum ışığı kırmızı yanıp sönmeye başlar.

1	2	3	4	5	6	7

11. Aşağıdaki cümlelerdeki yapıyla ilgili anlatım bozukluklarının nedenini ve cümlenin doğrusunu yazınız.

1) Karadeniz'in yağmuru doğayı diriltir, umut verir.

Anlatım bozukluğunun nedeni:

Cümlenin doğrusu:

2) Baklava yapmaya özendiği, dikkatle açtığı belliydi.

Anlatım bozukluğunun nedeni:

Cümlenin doğrusu:

3) Sinemaya az, tiyatroya hiç gidemiyorum.

Anlatım bozukluğunun nedeni:

Cümlenin doğrusu:

4) Marketten aldığımız limonata soğuk ama güzel değildi.

Anlatım bozukluğunun nedeni:

Cümlenin doğrusu:

5) Toplantıda herkes konuşuyor, anlatılanları dinlemiyordu.

Anlatım bozukluğunun nedeni:

Cümlenin doğrusu:

6) Ormanda uzun bir süre gezdik, sonra yemekler yendi.

Anlatım bozukluğunun nedeni:

Cümlenin doğrusu:

7) Bu hafta sonu buraya geleceğini bilmiyordum ki hazırlanayım.

Anlatım bozukluğunun nedeni:

Cümlenin doğrusu:

8) Bisikletin tamirini yarına bitirecek, sonra da müşteriye verecek.

Anlatım bozukluğunun nedeni:

Cümlenin doğrusu:

9) Yeni yetişen sporculara her zaman yardım eder, ilgilenirdi.

Anlatım bozukluğunun nedeni:

Cümlenin doğrusu:

10) Deniz kenarındaki martılar akşama kadar durmadan ötüyorlardı.

Anlatım bozukluğunun nedeni:

Cümlenin doğrusu:

12. Aşağıdaki cümlelerle ilgili yapılan açıklamaları Doğru (D)/ Yanlış (Y) olarak değerlendiriniz.

1) Alışveriş işlerine ben bakıyorum, temizlik işlerine ev arkadaşım bakıyor.

Birden fazla yüklemli fiil cümlesidir. Doğru Yanlış

2) Rüyasında gördüğü peri kızının söylediklerini bir türlü unutamıyordu.

İçinde fiilimsi olan olumsuz cümledir. Doğru Yanlış

3) Öğretmenimiz "söz sanatları" konusunu tüm ayrıntılarıyla anlattı.

İçinde fiilimsi olan isim cümlesidir. Doğru Yanlış

4) Merhamet ve sözüne bağlılık onun en önemli özelliği idi.

Bağlacı olan fiil cümlesidir. Doğru Yanlış

5) Seni inandırabileceğim bir şey kalmadı.

Birden fazla yüklemli olumlu cümledir. Doğru Yanlış

6) O işi hem çok istediğini söylüyorsun hem de o işe başvurmuyorsun.

Bağlacı olan fiil cümlesidir. Doğru Yanlış

7) Başkalarının işleriyle ve sorunlarıyla uğraşmaktan kendine zaman ayıramıyordu.

Bağlacı olan olumlu cümledir. Doğru Yanlış

8) Yolunacak otlar, toplanacak sebzeler gözümde büyüyordu.

İçinde fiilimsi olan fiil cümlesidir. Doğru Yanlış

9) Pastanın süslemesinde yeni aşçımız görevliydi.

İçinde fiilimsi olan isim cümlesidir. Doğru Yanlış

10) Bana zeytin göndermeden mi ayrılıyorsun köyden?

Tek yüklemli isim cümlesidir. Doğru Yanlış

11) Her gün kapısına bıraktığım çiçeklerin farkına varmamıştı.

İçinde fiilimsi olan olumsuz cümledir. Doğru Yanlış

12) Denizin yosun ve iyot kokusunu çok özledim.

Birden fazla yüklemli olumsuz cümledir. Doğru Yanlış

13) Bu salgın, önceki felaketleri unutturdu.

Tek yüklemli fiil cümlesidir. Doğru Yanlış

14) Her zaman önemli görevleri üstlenir, aldığı her görevi de mutlaka yerine getirirdi.

Birden fazla yüklemli olumlu cümledir. Doğru Yanlış

15) Komşumuzun çocuğu bakkaldan ekmek bile alamaz.

Tek yüklemli fiil cümlesidir. Doğru Yanlış

16) Peki, ben sinema filmini neden ağlayarak izliyorum?

Fiil ve soru cümlesidir. Doğru Yanlış

17) Her gün erken kalkardı ama saatini kurmayı unuttuğu için o gün geç kaldı.

Bağlacı olan olumlu cümledir. Doğru Yanlış

18) Arkadaşım sınava girecek, biz onu okul kapısının önünde bekleyeceğiz.

İçinde fiilimsi olan olumsuz cümledir. Doğru Yanlış

19) Bazen şiire dönüşmesi için yarım kalır bir şeyler.

Bağlacı olan isim cümlesidir. Doğru Yanlış

20) Omuzuna hafifçe dokunarak "Nasılsın?" diye sormuş.

İçinde fiilimsi olan olumlu cümledir. Doğru Yanlış

13. Aşağıdaki cümleleri inceleyerek özelliklerini tabloya yazınız.

	Anlamına Göre	Öge Dizilişine Göre	Yüklem Türüne Göre	Yapısına Göre
1. Alışveriş işlerine ben bakıyorum, temizlik işlerine ev arkadaşım bakıyor.				
2. Rüyasında gördüğü peri kızının söylediklerini bir türlü unutamıyordu.				
3. Öğretmenimiz “söz sanatları” konusunu tüm ayrıntılarıyla anlattı.				
4. Merhamet ve sözüne bağlılık onun en önemli özelliği idi.				
5. Seni inandırabileceğim bir şey kalmadı.				
6. O işi hem çok istediğini söylüyorsun hem de o işe başvurmuyorsun.				
7. Başkalarının işleriyle ve sorunlarıyla uğraşmaktan kendine zaman ayıramıyordu.				
8. Yolunacak otlar, toplanacak sebzeler gözümde büyüyordu.				
9. Pastanın süslemesinde yeni aşçımız görevliydi.				
10. Bana zeytin göndermeden mi ayrılıyorsun köyden?				
11. Her gün kapısına bıraktığım çiçeklerin farkına varmamıştı.				
12. Denizin yosun ve iyot kokusunu çok özledim.				
13. Bu salgın önceki felaketleri unutturdu.				
14. Her zaman önemli görevleri üstlenir, aldığı her görevi de mutlaka yerine getirirdi.				
15. Komşumuzun çocuğu bakkaldan ekmek bile alamaz.				
16. Peki, ben bu sinema filmini neden ağlayarak izliyorum?				
17. Her gün erken kalkardı ama o gün geç kaldı.				
18. Arkadaşım sınava girecek, biz onu okul kapısının önünde bekleyeceğiz.				
19. Bazen şiire dönüşmesi için yarım kalır bir şeyler.				
20. Omuzuna hafifçe dokunarak “Nasılsın?” diye sormuş.				

(...)

Bilgi sahibi insanlar pek azdır, bilgisiz ise çoktur; bil ki anlayışsız insanlar çok, anlayışlılar ise nadirdir.

Bilgisiz, bilgiliye daima düşman olmuştur; bilgisiz, bilgili ile her zaman mücadele hâlinindedir.

İnsandan insana çok fark vardır; bu fark bilgiden ileri gelir, sözüm buna daırdır.

Bu sözümü bilgili için söyledim; bilgisizin dilini ben de bilemiyorum.

Benim bilgisiz ile hiçbir sözüm yoktur; ey bilgili, işte ben senin kulunum!

Sözü söyleyen yanılabilir ve şaşırır, anlayışlı isterse bunu düzeltir ve tashih eder.

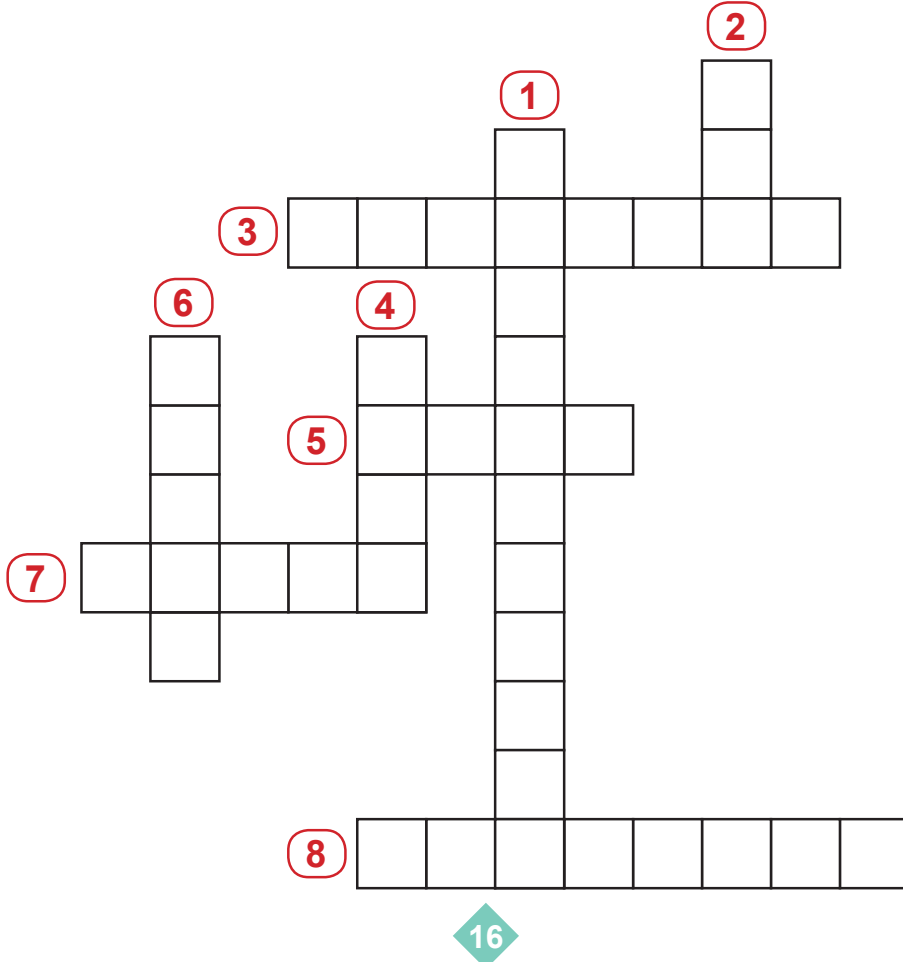
Söz, deve burnu gibi yularlıdır; o, deve boynu gibi nereye çekilirse oraya gider.

Sözü bilerek söyleyen çok kimse var, benim için sözü anlayan adam azizdir.

Bilgili; sözünü çekinmeden söyle, herkesin bilgi ile büyük olduğunu bil!

1070 yılında Yusuf Has Hacib tarafından devrin hükümdarlarına yol göstermek için yazılan Kutadgu Bilig'den (Mutluluğa Götüren Bilgi) alınan bu bölümde yer alan bazı sözcüklerin anlamları aşağıda numaralandırılmıştır. Bu sözcükleri bularak aşağıdaki bulmacaya yerleştiriniz.

1. Düzeltmek, doğrultmak
2. Köle
3. Birbirlerine isteklerini kabul ettirmek için iki taraf arasında yapılan zorlu çaba
4. Bir konu üzerine olan, üzerine, konusunda, ... ile ilgili
5. Sevgide üstün tutulan, muazzez
6. Hayvanın başlığına ya da tasmaına takılan ve onu bir yere bağlamaya ya da çekerek götürmeye yarayan ip
7. Seyrek, az bulunur
8. Saygı, utanma, korku gibi bir duyguyla bir şeyi yapmaktan geri durmak, yapmayı istememek ya da yapmakta ölçülü davranmak

Vakti zamanında bir fare, bir devenin kendi kendine bir yere doğru gittiğini görür. Hemen devenin yularını (1)**eline alır**, (2)**kurula kurula** devenin önünden ona (3)**yol göstermeye** çalışır. Eh, deve biraz mülayim tabiatlıdır ya! Fareye hiç itiraz etmez. Tabii fare bu arada, “Ben ne pehlivan, ne yiğit biriymişim! Koskoca deveyi (4)**sürükleyip** götürüyorum.” der kendi kendine. Deve, “Hele bir sırası gelsin! Ben o zaman senin dersini veririm.” diye düşünür ve sabırla yürümeye devam eder. Deve ile fare az giderler uz giderler, bir ırmak kenarına varırlar. Fare, ırmağı görünce birden (5)**durur**. Âdeta bir hortlak görmüştür. Bir müddet sonra (6)**kendine gelir**, geri geri gitmeye başlar.

Deve seslenir:

– Farecik, hayırdır! Neden vitesi geriye taktın? Sen benim kılavuzumsun, rehberimsin! Sen yürü ki ben de ardından geleyim!

– Deve kardeş! Bu su pek derin, pek büyük! Ben bu suda boğulurum!

Fare, deveye bunları söyler söylemesine ama su, devenin dizine geliyordur. Deve, eline geçen bu fırsatı hemen (7)**değerlendirir**:

– Bu kadcarcık sudan mı korkuyorsun? Su, dize ancak geliyor! Hadi, beni nereye (8)**götürecek**sen çabuk götür!

Fare (9)**sızlanmaya** başlar: “Dizden dize fark var! Senin için karınca olan, bizim için ejderha sayılır. Senin dizine gelen su, benim boyumu yüz kere aşar!” Deve fırsatı yakalamışken hiç durur mu? Fareye hemen dersini verir:

“Öyleyse bir daha küstahlık etmeye kalkışma da canın yanmasın! Boy ölçüşemeyeceğin işlere girme! Kendin gibilerle (10)**boy ölçüş!**”

Metinde koyu yazılan numaralanmış sözcükler, aşağıda verilen cümlelerde metindeki anlamıyla kullanılmışsa “EVET”i, metindeki anlamından farklı olarak kullanılmışsa “HAYIR”ı işaretleyiniz.

CÜMLELER	EVET	HAYIR
1. Dila Hanım, kocası ölünce çiftlik işlerini eline alıverdi.	☐	☐
2. Kızı üniversiteyi kazanan adam, amma da kuruluyor.	☐	☐
3. Dara düşünce insana yol gösteren çok olur.	☐	☐
4. Seni bırakmam vallahi diyor ve bazen gittiği yere onu sürüklüyordu.	☐	☐
5. Bu kadar dersim dururken sinemaya nasıl gideyim.	☐	☐
6. Çok çalıştık, inşallah bu ay takım kendine gelerek kazanmaya başlayacak.	☐	☐
7. Eleştirmenler bu genç yazarı övgülerle değerlendirdiler.	☐	☐
8. Ahlaka, gerçek ahlaka götüren başlıca yollardan biri aşktır.	☐	☐
9. Yandaki evin gelini sabahtan akşama kadar ev işlerinden sızlanıyordu.	☐	☐
10. Hani yüksek dağlarla boy ölçüşen dalgalar?	☐	☐

16. Aşağıdaki metinde geçen numaralandırılmış deyimlerin yay ayraç içinde anlamı verilmiştir. Doğru olan için “D”yi, yanlış olan için “Y”yi tabloda işaretleyiniz.

Cemreler düşer düşmez daha bir telaşa düşer (telaşlanmak) köyümün çoluğu çocuğu, genci, yaşlısı. Köy ¹

insanlarının üstüne güneş doğmazdı (gece iş yapmak) bir kere. Ağabeylerim de daha gün ağarmadan ahırda ²

bulurlardı kendilerini. Hayvanların işi biter; bahçe, tarla derken günün sonunda kan ter içinde kalırlardı ³

(çok yorulmak). Osman ağabeyim de yengem de köyde birinin yardımlarına koşmayı (istekle yardım etmek) ⁴

boyunlarının borcu bilirdi, kimse eli boş dönmezdi (ellerini doldurmak) onların kapısından. Kendilerinin ⁵

bir ihtiyacı olduğunda ise kendi başlarının çaresine bakmayı (kendini düşünmek) dener, sonra varırlardı ⁶

konu komşunun kapısına. Osman ağabeyim tuttuğunu koparır (giriştiği işi başarmak); ahırını, sıvasını, ⁷

kapısını, penceresini kendi yapardı. Elinden her iş gelirdi (yetenekli) doğrusu. Tamir mi gerekiyor; kurardı ⁸

kaynak makinesini, açardı tamir çantasını, ne varsa bozuk onarırdı. Köyümün havası, yengemin bahçesi, ⁹

üzerliklerin beyaz çiçekleri, ekinlerin başak tutmaları burnumda tütüyor (koku burnuna ulaşmak). Doğup ⁹

büyüdüğüm, toza toprağa bulandığım yere kavuşacağım günü iple çekiyorum (sabırsızlıkla beklemek). ¹⁰

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐ D ☐ Y	☐ D ☐ Y	☐ D ☐ Y	☐ D ☐ Y	☐ D ☐ Y	☐ D ☐ Y	☐ D ☐ Y	☐ D ☐ Y	☐ D ☐ Y	☐ D ☐ Y

17. Aşağıdaki dizelerde ortak kullanılan söz sanatlarını bulunuz.

Ellerin bir martı; telaşlı, ürkek
Ellerin fırtınada çırpınan beyaz bir yelken.

Kıskanır rengini baharda yeşiller,
Sevda büyüğü gibisin sen Firuze.

1

Bir tünelden çıkmış tren gibiyim.
Sağım solum baktım günlük güneşlik.

Kalbim kuş gibi kanatlarırdı böyle anlarda,
Gelir giderdi bu şehrin semalarında.

2

Dün gece bir ip gibi ince
Kuşkulu bir yağmurdu yağan.

Coştı benim gönlüm sel gibi çağlar,
Bizi ayırmaya çalışmış dumanlı dağlar.

3

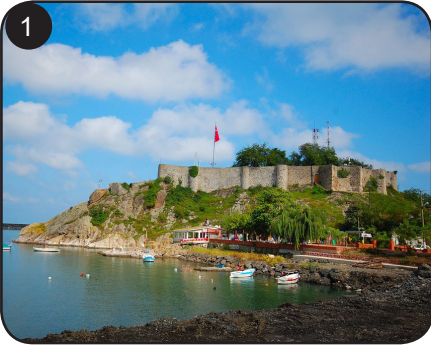
Lunaparkta zaman durur, hep dönülür.
Yorgun düşer düşünceler, bölünür.

Ah bu yağmur, kıldan ince,
Nefes alıp veriyordu gönlünce.

4

18. Aşağıdaki açıklamalarla ona uygun görselleri eşleştiriniz. (Her görsel için tek kodlama yapılacaktır.)

- a. Zil Kale, Doğu Karadeniz'in en önemli eserlerinden birisidir. Birinci derece arkeolojik sit alanı içerisinde bulunur, Fırtına Deresi'nin yamaçları üzerine kuruludur. Kesin yapım tarihi bilinmeyen Kale, 8 burç ve 1 gözletleme kulesinden oluşmaktadır. Kale'nin deniz seviyesinden 750 metre yükseklikte, dere yatağından ise 100 metre yükseklikte oluşu stratejik önemini arttırmakta, doğal bir savunma hattı oluşturmaktadır. Kale'nin vadiye hâkim oluşu beraberinde mükemmel manzaraları da getirmektedir.
- b. Taşköprü, Seyhan Nehri üzerinde, Adana kent merkezinde, Adana ve Karşiyaka yakalarını birleştiren köprüdür. Adana'nın simgesi olarak kabul edilen köprü, bir Roma Dönemi eseridir.
- c. Tirebolu ilçe merkezinde bulunan tarihî Tirebolu Kalesi ilçenin kuzeyinde deniz içerisindeki bir yarımada üzerinde yer alan küçük bir kaledir. Yarımada'nın doğal yapısına uygun olarak inşa edilen Kale'ye güneyden dik bir merdivenle çıkılır. Kale, moloz taş malzeme ile yığma olarak inşa edilmiştir.
- d. Şirince köyü, İzmir'in Selçuk ilçesine bağlı, yemyeşil tepelerin arasına kurulmuş, özgün tarihî mimarisini korumayı büyük ölçüde başarmış ve son dönemlerde turistlerin de fazlaca rağbet ettikleri bir köy. Rumlardan kalan, beyaza boyalı, tarihî evleriyle görneleri kendine hayran bırakıyor.
- e. Nevşehir'in Derinkuyu ilçesinde bulunan, Derinkuyu yer altı şehri, bölgede gezilebilir alanı en geniş olan yer altı şehridir. Protohitit Dönemi'nden itibaren yapılandırıldığı düşünülen yer altı şehirlerinden biri olan Derinkuyu'nun, günümüzde sekiz katı gezilebilmektedir.

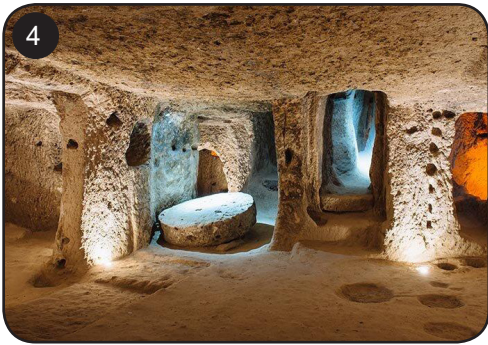
(a) (b) (c) (d) (e)

(a) (b) (c) (d) (e)

(a) (b) (c) (d) (e)

(a) (b) (c) (d) (e)

(a) (b) (c) (d) (e)

19.

Gökhan Bey, Ulubey Kanyonu'na öğrencileriyle birlikte gezi düzenlemek istemektedir. Gezi için bazı bilgiler edinmiştir:

- I. Ulubey Kanyonu, Uşak ilinin Ulubey ilçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. ABD'deki Büyük Kanyon'dan sonra dünyanın en büyük ikinci kanyonudur. Bugüne kadar pek bilinmeyen Kanyon, Ulubey Çayı ve Banaz Çayı boyunca devam eden bir ana kanyon ile buna bağlanan onlarca büyük yan kanyonlardan oluşur.
- II. Ulubey Çayı, bütün kanyonun adeta saklı bir cennete çevirmiştir. İlin güney ve güneybatı kesimlerinde jeolojik yapının özelliğinden dolayı oluşan Kanyon'da her türlü meyve ve sebze yetiştirilir.
- III. Son dönemlerde yoğun bir ziyaretçi akınına uğrayan Kanyon, hafta boyunca her gün 08.00-01.00 saatleri arasında faaliyet göstermektedir.
- IV. Kanyon, Uşak merkezine 30 km mesafededir ve gün boyu toplu taşıma imkânı vardır. Uşak merkezinde konaklayabilir, Kanyon bölgesindeki bungalov evlerde kalabilir ya da Kanyon'a hâkim tepelerde çadır kurabilirsiniz.
- V. Kanyon'da belirlenen güzergâhlarda yürüyüş yapabilirsiniz. Aynı bölgede yer alan Banaz Çayı'nda sal sporları, kayalıklarda tırmanış, Kanyon boyunca balonla gezinti yapabilirsiniz.
- VI. Ulubey Kaymakamlığı tarafından 2015 yılında hizmete açılan Kanyon Cam Teras Park'a, yerden 150 metre yüksekte camdan oluşan seyir terası yaptırılmıştır. Ulubey Kanyonu Cam Teras Park'a giriş ücreti 3 TL'dir. Cam teras üzerinden manzarayı izlemek isteyenlerin galoş giymesi ve uyarılara dikkat etmesi gerekmektedir.

Numaralanmış bölümlerden hangileri, Kanyon'u öğrencileriyle gezmek isteyen Gökhan Bey'in not etmesi gereken bilgilerdir?

20. Merve Hanım, evinin bahçesinde 3 farklı tür çiçek kullanarak küçük bir çiçek bahçesi kurmak istemektedir. Merve Hanım'ın bahçesine ait toprak analizi ve iklim özellikleri aşağıda verilmiştir:

Ph: 7.80 - az asitli

Kireç: Az kireçli

Toprak tipi: Kumlu-tınlı, geçirgen

Organik madde oranı: zengin

Nem: Orta nemli

İklim tipi: Yazın gündüzleri sıcak, geceleri ılık.

Kışın yağışlı ve nemli; gündüzleri ılık, geceleri soğuk.

Buna göre Merve Hanım'ın bahçesini kurarken hangi bitkileri tercih etmesinin daha uygun olacağını aşağıda verilen çiçeklerin özelliklerinden yol çıkararak tabloda işaretleyiniz.

Lale: Taşsız, kumlu-tınlı ve kireçsiz toprak olmalıdır. Toprağın pH aralığı 6,5-7,0 arasında olması istenir. Kışın soğuk dönemlerinde toprak altında köklenir, baharda ılık havalarla birlikte yeşerip açar.

Gül: Fazla killi, kireçli ve ağır topraklardan hoşlanmaz. Hafif kumlu-tınlı ve geçirgen topraklardan hoşlanır. Genelde ılık iklim sevmesinin yanı sıra soğuğa da dayanıklı türleri vardır.

Sardunya: Sardunya çiçeği soğuk havadan hoşlanmaz. Kışın 7 derecenin altında yaşayamaz. İdeal sıcaklığı ise 15 derece civarındadır. Bu bitki genellikle killi ve gübre yönünden zengin topraklardan hoşlanır. Ayrıca nemli toprakları sever, suyun topraktan ayrılıp gitmemesi gerekir.

Begonvil: Yetiştirme bölgeleri ılık ve sıcak iklim özelliklerine sahip olmak zorundadır. Soğuğa ve rüzgârlı havalara dayanamaz. Geçirgen bahçe toprağı, bu bitkiler için uygundur. pH değeri 6-7 arasındaki az asitli toprakları sever. Deniz suyunun etkisinde kalan tuzlu topraklar onlara iyi gelir.

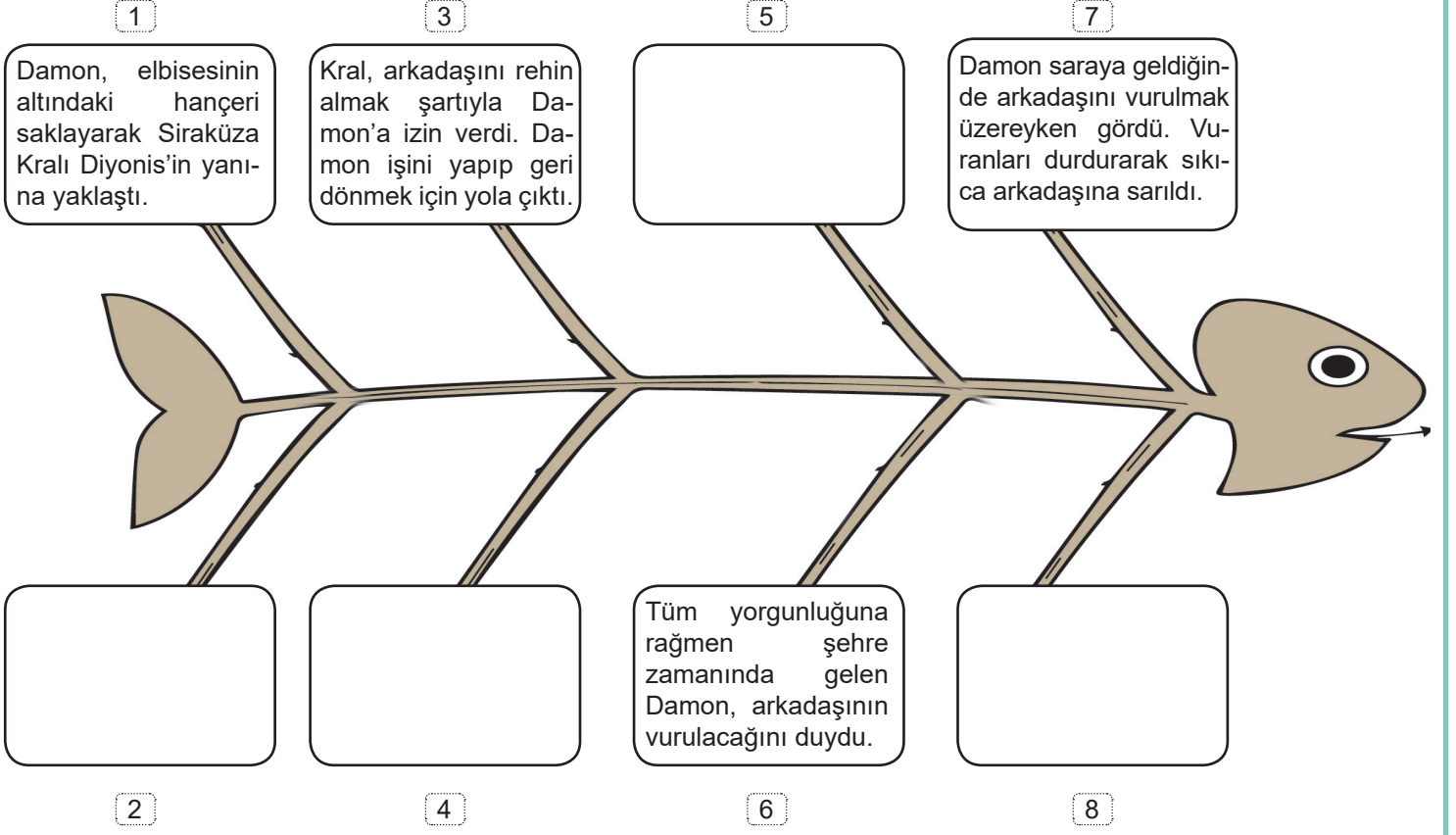
Lavanta: Sıcak ve orta derecede kurak iklimi, yumuşak kışları ve güneşli yazları tercih eder. Lavanta bitkileri geçirgen ve pH değeri 5,5 ila 8 arasında olan topraklarda yetişebilir. Ancak yüksek verim genellikle 7 civarındaki pH değerine sahip olan kumlu topraklarda elde edilir.

Manolya: Ilıman iklimleri çok sever. Kumlu tepeliklerde görülebilir. Besince zengin, orta derecede nemli, geçirgen ve asitli toprak sever. Kireçli topraklarda yetiştirmek uygun olmaz.

Karanfil: Geçirgen, hava-su dengesi yeterli olan, organik maddece zengin 60 cm derinlikteki topraklarda yetişir. Toprak pH değeri 6,0-7,0 arasında olmalıdır. Ilıman iklimi ve sıcaklığı sever.

Lale	Gül	Sardunya	Begonvil	Lavanta	Manolya	Karanfil

21. Aşağıdaki balık kılçığında, boş bırakılan yerleri hikâyenin olay örgüsünü tamamlayacak şekilde verilen cümlelerden seçerek tamamlayınız.

CÜMLELER

- Kralın koruyucuları onu yakaladı. Damon, kız kardeşi ve nişanlısını evlendirmek için kraldan üç gün izin istedi.
- Damon, yağmurun durmayacağını anlayınca sel sularına atlamış, sonunda şehre ulaşmıştı.
- İki arkadaşı huzura çıkararak kral, bu hareketle kalbinin bağlandığını ve kendisini de dostluklarına kabul etmelerini istedi.
- Ancak o gün yağın yağmur; yolları sel ile doldurmuş, köprüleri yıkmıştı.

22. Söyleyenin kendi düşüncesini, duygusunu veya beğenisini içeren, kanıtlanamayan cümlelere öznel cümleler denir. Söyleyenin duygu veya düşüncesini içermeyen, doğruluğu ya da yanlışlığı kişiden kişiye göre değişiklik göstermeyen, kanıtlanabilir cümlelere nesnel cümleler denir.

Bu açıklamalardan yola çıkarak aşağıdaki cümlelerden öznel olanlara “Ö”, nesnel olanlara “N” yazınız.

- a.Ormanlar; yerleşim yeri ve dinlenme alanlarının havasını oksijen üretmek, zararlı maddeleri tutmak suretiyle temizler.
- b.Ormanlar; estetik güzelliği, yürüyüş yolları, piknik alanları ile insanların ruh sağlığı ve dinlenmeleri için eşsiz bir ortam oluşturur.
- c.Küresel ısınmaya bağlı olarak dünyanın bazı bölgelerinde kasırgalar, seller ve taşkınlar; bazı bölgelerinde uzun süreli, şiddetli kuraklıklar ve çölleşme meydana geliyor.
- d.Ormanlar, doğal güzellikleri ve sayılamayacak kadar çok faydasıyla bir ülkenin nesilden nesile aktarılan can damarlarından biridir.
- e.Ormanlar; barajların ekonomik ömrünü uzatır, doğal afetleri önler, ülke turizmine katkıda bulunur.
- f. Ormanların yararları saymakla bitmez; şunu unutmayalım: İnsanı bilgi, doğayı ilgi geliştirir.
- g.Ormansız alanlarda yağışın %56'sı yüzeysel akışla gider. Ancak %44'ü toprağa sızar. Ormanlık bir alanda ise yüzeysel akış %18'dir. Kalan %82 oranındaki su, toprağa sızarak yer altı sularını zenginleştirir.
- h.İnsanoğlu var olduğu günden bu yana çevresini kuşatan ormanlardan mutluluk duymuş, ormanların eşsiz görüntüsüne hayran olmuştur.
- i. Bitkisel nitelikli tohum, çiçek, kozalak vb. ile mineral nitelikli çakıl, kum vb. ham madde kaynaklarının bir kısmı da ormanlardan elde edilmektedir.
- j. İnsanlar tarafından atmosfere salınan gazların sera etkisi yaratması sonucunda dünya yüzeyinde sıcaklıkların artmasına “küresel ısınma” deniyor.

23. Aşağıda bir edebiyat dergisinin “İçindekiler” bölümü verilmiştir.

İÇİNDEKİLER:

Giriş	1
Makale: “___”	3
Fıkra (Köşe Yazısı): “___”	8
Deneme: “___”	11
Attila İlhan’dan Bir Aşk Şiiri: “Ayrılık Sevdaya Dâhil”	14
Bir Yaşar Kemal Hikâyesi: “Kalemler”	16
Roman Tanıtımı: Gülten Dayıoğlu’nun romanından bir kesit: “___”	19
Eski Zamanların Anlatısı “Destan”: “___”	23
Eleştiri: “Anayurt Oteli İncelemesi”	27

Bu dergi için hazırlanan aşağıdaki metinlerin başlıklarını, derginin “İçindekiler” bölümünde boş bırakılan yerlere yazınız.

Küçürek Öykü Üzerine

Küçürek öykü; yapısı gereği öğüt verme, karakter geliştirme, okuyucuyu belli bir noktaya taşıma gibi amaçlar gütmeyen. Sağladığı duygu yoğunluğu ile anlık uyarımlar yapar ve gerçekleri sezdirir. Yoğun ve sıkıştırılmış niteliği ile şiirle hikâye arasında bir tür olarak gelişmiştir. Şiirde olduğu gibi az kelimeyle en çok şeyi söyleme esası vardır. Öykücük, minimal öykü, minik öykü gibi pek çok şekilde adlandırılmakla birlikte edebiyatımıza “küçürek öykü” terimini Prof. Dr. Ramazan Korkmaz kazandırmıştır.

Kayra Han

Gün geldi, Ulu Kişi güçleneceğini anladı. O gün Kayra Han, Ulu Kişi’yi yanına çağırdı. “Var git. Güçlendin artık. Erlik’in göklerini başına yıkacak güce kavuşturdum seni. Dileğine ereceksin. Sana, kendi gücümden güç verdim.” Ulu Kişi şaşırıp: “Yayım yok, okum yok, kargım yok, kılıcım yok. Kupkuru bir bileğim var. Yalnız bilek gücüyle Erlik’i nasıl yok edebilirim?” Kayra Han, Ulu Kişi’ye bir kargı verdi. Ulu Kişi, kargıyı alıp Erlik’in göklerine gitti. Erlik’i yendi, kaçırdı; göklerini kırdı geçirdi. Erlik’in gökleri parça parça oldu, yeryüzüne döküldü.

Gün Sonu

Hafta sonu için iyimser bir yazıya karar verdim. Elbette iyimserliğimin gerekçeleri son aylarda sanat/edebiyat dünyasında yaşanan olumlu gelişmeler. Haluk Bilginer’in ödül kazanması hepimizi sevindirdi. Bir Türk sanatçısının zaferi bizim de zaferimizdir. Kutluyorum. Ödülü kazandığını okuyunca rahmetli Prof. Dr. Kurthan Fişek’in bir sözünü anımsadım. Ne derdi? “Kapıkule’yi geçince kazanılan her ödül beni mutlu eder.”

Niçin Roman ve Şiir Okuruz?

Romanlar ve şiirler birer iç yaşayıştan doğmuştur. Onları yaşayarak okumamız da bundandır. Her okuyucunun aynı davranışta olduğu elbette söylenemez. Yaratılışın, yetişmenin verdiği ayrılıklar vardır. Bu bakımdan, aynı kitapta herkes biraz da kendi romanını, kendi şiirini okur. İnsan, ileride yaşamaktan kesilip de geçmiş günlerden bir yığın olmaya yüz tutunca roman ve şiir okumayı da bırakmaya başlar.

Dört Kardeşiler

Feten o gün çok yorulmuştu. Sürüde on koyun, sekiz de kuzu vardı. Koyunların pek yükü olmuyordu ama kuzular çok yaramazdı. Durmadan kaçıp başka kuzulara katılıyorlardı. Akşama dek onların peşlerinde koşmaktan dizlerinde güç kalmamıştı. Sürüyü ahıra sokup ayaklarını sürüye sürüye eve döndü.

24. Biyografik bir eserde genellikle dört bölüm bulunur:

- Ünlü yazarların yaşamı hakkında kısaca bilgi verilmesi
- Edebî kişiliklerinden bahsedilmesi
- Yazdığı başlıca eserlerin belirtilmesi
- Yazarların herhangi bir eseri hakkında kısa açıklamalar yapılması

Aşağıdaki biyografilerde bazı bölümler eksiktir. Hangi bölümün eksik bırakıldığını belirleyip altlarındaki boşluklara yazınız.

1 Yaşar Kemal, Osmaniye’de 6 Ekim 1923’te dünyaya gelmiştir. Üç buçuk yaşında bir kaza sonucu sağ gözü kör olmuştur. Küçük yaşta yazmaya ilgi duymuştur. “Ağrı Dağı Efsanesi”, “Orta Direk”, “Binboğalar Efsanesi”, “İnce Memed” en meşhur romanlarıdır. Kendisine armağan kazandıran romanı “İnce Memed”i 1955’te yayımlamıştır. Çukurova köylüsünün ağalık düzeni karşısındaki mücadelesini anlatan bu roman, emek gücünü vurgulamaktadır. Romanın konusu Anadolu ve Çukurova halkının geri kalmışlığı, sefaleti ve ağaların yöreye hâkim olması üzerinde oluşmuştur.

2 Oğuz Atay, 12 Ekim 1934’de Kastamonu’da doğmuştur. Ankara Maarif Kolejinin bitirmiş, İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesine başlamıştır. Bu sıralarda yazma işini hobi olarak yapmıştır. Babasının isteği üzerine mühendis olduğu için yazın hayatına 35 yaşındayken başlayabilen Oğuz Atay, sadece birkaç eser vermesine rağmen en önemli edebiyatçılarımız arasına girmiştir. İroni, eserlerinin en önemli silahı olmuş, burjuva toplumu dediği çevresini alaycı bir tavırla eleştirmiştir. 1968’de, “Tutunamayanlar”ı yazmaya başlamış; bunu “Tehlikeli Oyunlar”, “Oyunlarla Yaşayanlar”, “Korkuyu Beklerken” takip etmiştir.

3 Ahmet Hamdi Tanpınar, 23 Haziran 1901 tarihinde İstanbul’da doğmuş, çocukluğunu babasının görevli bulunduğu Sinop, Kerkük ve Antalya’da geçirmiştir. Bir yıl Baytar Mektebinde yatılı öğrenci olmuş, ertesini yıl Edebiyat Fakültesine kayıt yaptırmıştır. Sembolist bir anlatım tarzına sahiptir. Romanlarında zengin hayatların hikâyesinden çok, Türkiye’nin meselelerine kendine has yorumlar getirmiştir. Yazdığı ilk roman olan Huzur, dört bölümden oluşmuştur. Her bölüm, öykünün dört kahramanının; İhsan, Nuran, Suat ve Mümtaz’ın adlarıyla verilmiştir. Ancak romanın ana karakteri Mümtaz’dır. Yazar diğer üç karakteri de Mümtaz’la olan ilişkileri çerçevesinde tanıtır bize.

4 İhsan Oktay Anar, 1960 yılında Yozgat’ta dünyaya gelmiştir. Eğitim sürecine İzmit’te başlamış, Ege Üniversitesinde tamamlamıştır. Anar, felsefenin anlaşılabilir gibi görünen yanlarını romanın anlatım özellikleri ile buluşturup edebiyatımızda felsefi roman çıkırının açılmasında önemli bir adım atmıştır. Anar, tarihlerden yeni tarihler üreten adam olarak adlandırıldı. Tarihsel romanlar yazmaktan ziyade tarihten yeni roman çıkaran ve sonucunda romanı yeniden tarihselleştiren yapıtlar yazdı. “Puslu Kıtalar Atlası”, “Suskunlar”, “Yedinci Gün” eserlerinden bazılarıdır.

5 Sabahattin Ali, edebî kişiliğini okuyucusuna yansıtmış ve Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatını etkileyen bir figür hâline getirmiştir. Romanlarıyla ön plana çıkmış; romanlarında uzun tasvirlerle ele aldığı sevgi ve aşk temasını, zaman zaman da toplumsal aksaklıklara yönelik eleştirileri dile getirmiştir. “Değirmen”, “Kuyucaklı Yusuf”, “İçimizdeki Şeytan”, “Kürk Mantolu Madonna” önde gelen eserleridir. “Kuyucaklı Yusuf”, Sabahattin Ali’nin 1937 yılında yazdığı romanıdır. Sabahattin Ali bu romanında Anadolu insanını, bu insanların düşünüş ve yaşayış tarzlarını okuyucuya anlatmaya çalışmaktadır.

Kısa, nükteli ve güldürücü hikâyelere "fıkra" denir. Bu tür fıkralar daha çok sözlü edebiyat geleneğinin ürünleridir. Ders vermek, bir dünya görüşünü savunmak, herhangi bir düşüncüyü örnekle güçlendirmek, kanıt göstermek, sohbetlere ren katmak ya da hoşça vakit geçirmek için söylenir.

1.

1208-1284 yılları arasında yaşadığı sanılmaktadır. Hayatı hakkında geniş ve sağlam bilgiler bulunmamaktadır.

2.

Eskişehir'in ilçesi Sivrihisar'a bağlı Hortu köyünde doğmuştur.

3.

Sivrihisar ve Konya Medreselerinde öğrenim görmüş. Akşehir'de yaşamış ve burada vefat etmiştir. Türbesi Akşehir'dedir.

4.

Azerilerde ve İran'da Molla Nasreddin, Kazaklarda Koja Nasreddin, Özbeklerde Nasrettin Efendi, Uygurlarda Afandi adlarıyla tanınan Nasreddin Hoca, sayısız fıkрасıyla tanınmış bir Türk halk bilgesidir.

5.

Anadolu Selçuklu ları Dönemi'nde yaşayan Nasreddin Hoca, halk mizahının simgesi olmuştur. İnce bir zekâ kıvraklığının, mizah gücünün yer aldığı, güldürükten düşündürükten fıkralarında toplumsal karşıtlıklar, olumsuzluklar büyük bir ustalıkla sergilenir. Sağduyu, tuhafuk, hazırcevaplık, nükte ustalığı onun temel karakteridir.

6.

Nasreddin Hoca, güç durumlarından kurtulmak için küçük hesaplara başvurmaz. Her yaptığı ahlak esasına dayanır. Olayın başında zekâsını ustalıkla gizler. Hoca sağlam, becerikli ve çalışkandır.

7.

Nasreddin Hoca fıkralarında kişiler pek kalabalık değildir. Başkahraman her zaman kendisidir. Etrafında en çok görülenler karısı, eşiği ve komşularıdır.

8.

Hocanın fıkralarından atasözleri gibi bazı hikmetli sonuçlar da çıkmıştır: "Parayı veren düdüğü çalar." "Acemi bülbül bu kadar öter." "Yorgan gitti kavga bitti." "Vermeye gönüllü olmanın ipi un serer." "Ye kürküm ye" gibi.

9.

Anadolu kültürünün en güçlü figürü Nasreddin Hoca mert, güler yüzlü, sabırlı, hoşgörülü, ağırbaşlı yapısı ile Türk halkının kendisidir.

Nasreddin Hoca / Türk Dili ve Edebiyatı

Bu bilgilendirici görselden çıkarabilecek yargılar için "E"yi, çıkarılamayacak yargılar için "H"yi işaretleyiniz.

1.	Nasrettin Hoca'nın kişilik özelliklerine değinilmiştir.	☐ E ☐ H
2.	Nasrettin Hoca fıkraları ölümünden hemen sonra yazıya geçirilmiştir.	☐ E ☐ H
3.	Çeşitli toplumlarda farklı isimlerle tanınmıştır.	☐ E ☐ H
4.	Fıkralarında genel özellik hazırcevaplık ve nükteli söyleyiştir.	☐ E ☐ H
5.	Nasrettin Hoca fıkralarının birbirinden farklı başkahramanları vardır.	☐ E ☐ H
6.	Eski belgelerde yaşamıyla ilgili geniş bilgilere rastlanmaktadır.	☐ E ☐ H
7.	Öğrenim hayatıyla ilgili bilgiler verilmiştir.	☐ E ☐ H
8.	Anadolu Selçuklu zamanında yaşamış bir Türk bilgesidir.	☐ E ☐ H
9.	Fıkralarında kalabalık bir şahıs kadrosu vardır.	☐ E ☐ H
10.	Fıkralarında ahlaki değerlere büyük önem verir.	☐ E ☐ H

Bu bilgilendirici görselde cevabı olan sorular için "V"yi, olmayan sorular için "Y"yi işaretleyiniz.

1.	Nasrettin Hoca'nın kişilik özellikleri nelerdir?	☐ V ☐ Y
2.	Nasrettin Hoca fıkralarının kahramanları kimlerden oluşur?	☐ V ☐ Y
3.	Nasrettin Hoca, fıkralarını ne zaman yazmıştır?	☐ V ☐ Y
4.	Nasrettin Hoca fıkraları nasıl yazıya geçirilmiştir?	☐ V ☐ Y
5.	Dünyanın farklı ülkelerinde hangi isimlerle adlandırılır?	☐ V ☐ Y
6.	Fıkra nedir?	☐ V ☐ Y
7.	Nasrettin Hoca'dan başka hangi fıkra anlatıcıları vardır?	☐ V ☐ Y
8.	Nasrettin Hoca'nın en çok sevilen fıkrası hangisidir?	☐ V ☐ Y
9.	Nasrettin Hoca nerede vefat etmiştir?	☐ V ☐ Y
10.	Nasrettin Hoca üzerine hangi araştırmalar yapılmıştır?	☐ V ☐ Y

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

1.

ROMANTİZM

18. yüzyılın sonlarında ortaya çıkan, 19. yüzyılda etkisini gösteren bir edebiyat akımıdır. J. J. Rousseau, Montesquieu gibi felsefeciler, yaşadıkları devirde hüküm süren katı kurallara bağlı sistemle düşünce yönünden çatışma içine girmiş; sonucunda yeni duygu, düşünce ve idealleri anlatmayı amaçlayan, sanatın ve sanatçının kurallardan kurtulup özgürleşmesini savunan romantizm akımı doğmuştur. Romantizmde duygu ve coşku önemlidir. Bireysel konular, öznellik, akıl dışılık, düş gücü, kişisellik ön plandadır. Bu akımın sanatçıları, edebiyat dilindeki kalıplaşmış kelimeler yerine, günlük konuşma dilini kullanmayı benimserler.

REALİZM (GERÇEKÇİLİK)

19. yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkmış bir sanat akımıdır. 19. yüzyılda bilim alanında önemli gelişmeler yaşanmıştır. Bilim adamlarının yaptıkları gözlemler ve deneyler, bilimin gelişmesine büyük katkıda bulunmuştur. Bilimsel alanda yalnızca gözlenenlere, yani gerçeğe önem verilmesi, sanatçılara da ilham vermiştir. Gerçeklere yoğunlaşan bu akımda kişilerin psikolojileri, onların kişiliklerini etkileyen çevrelerinin tanıtımı, içinde bulunduğu ortam ayrıntılarıyla verilir. Onun için de betimleme, realist yazarlarda en önemli anlatım biçimi olarak dikkat çeker. Realizmde, gerçek hayatın anlatılması esas olduğu için realistlerin eserlerinde toplumun sıradan kişilerine rastlanır. Eserlerinde daha çok yaşamın olağan olaylarına yönelen gerçekçiler, çok basit bir konuyu bile ele alırlar.

Bu iki metinden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Akımlar aynı yüzyılda ortaya çıkmış ve etkisini devam ettirmiştir.
- B) İçinde bulunulan yüzyıldaki gelişmeler akımların oluşumunda etkilidir.
- C) Bu akımlara ait eserlerde duyguların ön planda olduğu görülmektedir.
- D) Toplumla ait gerçekler, eserlerde günlük konuşma dili ile aktarılmıştır.

2. Aşağıda "kullanmak" sözcüğünün anlamları verilmiştir.

- Araç veya aleti işletmek, yönetmek
- Bir kimseyi bir hizmette bulundurmak, çalıştırmak
- Giymek, takmak
- Harcamak, sarf etmek

Buna göre "kullanmak" sözcüğü aşağıdakilerden hangisinde verilen anlamlarından herhangi biriyle kullanılmamıştır?

- A) Küçük çocuklar tableti kullanmada en az büyükler kadar başarılıydı.
- B) Yeni evine taşınmak için en az yedi sekiz kişi kullanması gerekecek.
- C) Yazar, yayımlanan son kitabında çok sade bir dil kullanmayı tercih etmiş.
- D) Bu zamana kadar hiç yağmurluk kullanmadım.

3. Olay metinlerinde gerçek olaylarla hayal ürünü, gerçek kişilerle hayalî kişiler/varlıklar birlikte olay örgüsünü oluşturabilir. Gerçek kişiler de hayal ürünü olayların kahramanı olabilir.

Buna göre gerçek kişi ile hayalî varlığın birlikte yer aldığı olay örgüsü aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) En zeki hayvan yarışmasının yapılacağı gün yaklaştıkça yarışma birinciliğine iki güçlü aday olan sansarla tilki arasında korkunç bir rekabet başlamıştı. Bu iki zeki hayvan birbirlerine düşman olmuşlardı. Sansar tilkinin, tilki de sansarın kazanmaması için elinden geleni yapıyordu.
- B) Keloğlan evden çıkmış, saatlerce yürümüş, bir süre sonra kaybolduğunu anlamış. Kaybolmuş ama sanki başka bir ülkeye gelmiş gibiymiş. Her yerde kırmızı taşlar varmış. Taşlara doğru eğilip dokunmaya çalışınca taşlar kaçmaya başlıyormuş. Keloğlan; onları kovalamış, taşlar kaçmış. Taşlar kaçarken arkalarına bakıp gülüyormuş.
- C) Gün bitiminde filmin tamamlandığını zannederken seslerin kaydında teknik bir aksaklık olduğu ortaya çıkınca herkesin morali bozuldu. Ertesi gün yeniden çekimlere başladık, gece atmosferi vermesi için pencerenin camları siyah bir bezle kaplanmıştı. Aynı sahneyi defalarca çekmiştik.
- D) Aydın ile Sema bütün gün lise anılarını konuştular. Hüzün ve güzel anılar aynı muhabbette kol kolaydı. Yıllar sonra karşılaşmanın verdiği mutlulukla zamanın nasıl geçtiğini anlayamadılar. Artık ayrılma vakti gelmişti. Dünya küçüktü gerçekten, ne de çabuk geçmişti yıllar. Bunları düşünerek birbirlerine veda ettiler.
4. İçinde fiilimsi bulunan cümlelerde temel cümlenin anlamını destekleyen, genellikle fiilimsilerle kurulan söz ve söz öbeklerine "yan cümle" denir.

Buna göre,

- I. Her sabah sahilde tek başıma yürüyüş yapmayı çok severim.
II. Yol boyunca saçlarını savurarak geliyor köylü kızları çeşmeden.
III. Onun, üzerindikileri değiştirip dışarı çıkması en az bir saatini alır.
IV. Yazarın bu kitabı, yayımlandığında dünya klasikleri arasına girecektir.

cümlelerinin hangisinde birden fazla yan cümle vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV

5. Şehrin ortasındaki bir parkta rastladım ona. Güzelliği başımı döndürdü. Durdum, bir süre öylece seyrettim. Artık çarşıya her gelişimde ona uğramayacak değilim. O artık benim ağacım.

Buna göre,

- I. Basit yapıdır.
II. Anlamca olumludur.
III. Fiil cümlesidir.
IV. Kurallıdır.

yargılarından hangileri bu metindeki cümlelerin tamamı için söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III D) I ve IV

6. Aşağıdaki metinlerden hangisi yay ayraç içinde belirtilen türe örnek olamaz?

- A) Bir uçak uçarken üzerine birkaç farklı kuvvet aynı anda etki eder. Bunlardan en önemlisi yerçekimidir. Yerçekimi kuvveti, uçağın kütlesi arttıkça artar. Bunun yanında hava da uçağın uçtuğu yönün tersine bir direnç kuvveti oluşturur. Bu iki kuvvet, uçağın uçuşunun önündeki en büyük iki engeldir. Bir uçağın uçabilmesi için bu kuvvetleri aşması gerekir. Uçakta bulunan motorlar ve kanatlar uçağın bu kuvvetleri aşmasını sağlar. (Makale)
- B) Türkler, kurultayın bu kararı üzerine Ergenekon'dan çıkmak için yol aradılar; bulamadılar. O zaman bir demirci dedi ki: "Bu dağda bir demir madeni var. Yalın kat demire benzer. Demirini eritse belki dağ bize geçit verir." Gidip demir madenini gördüler. Dağın geniş yerine bir kat odun, bir kat kömür dizdiler. Dağın altını, üstünü, yanını, yönünü odun-kömürle doldurdular. Yetmiş deriden yetmiş büyük körük yapıp yetmiş yere koydular. Odun kömürü ateşleyip körüklediler. Tanrı'nın yardımıyla demir dağ kızdı, eridi, akıverdi. Bir yüklü deve çıkacak denli yol oldu. (Destan)
- C) Mustafa İnan'ın öğretmenliğe ne zaman başladığını belirtmek çok zordur. Onun "eşsiz hocalığı" belki de ortaokula gittiği yıllarda başlamıştı. Öğrendiklerini hemen arkadaşlarına anlatıyordu, içinden öyle geliyordu. Bu işten heyecan duyuyordu. Arkadaşları arasında önce ağırbaşlılığı ile bir saygı uyandırdı. (Deneme)
- D) Kitap okurken, şarkı dinlerken, film seyrederken ve bir tabloya bakarken aradığım hep kendimmişim aslında. Yüreğimin kuytularına bastırduğum duygularım, kendimi bir adım daha aşmak, içindeki tortuları kırmak, ruhumun perdelerini sıyırmak, başını deli bir maviliğe doğru çevirmek istemem de hep bundanmış. Bıkmadan ve ısrarla gömülüşüm sayfalar arasına, şarkılarda yitip gitmek isteyişim hep bundan. Bir yanımla daha doğmak yeryüzüne, yaşamın kenar süslerine bir renk daha katmak... (Deneme)

7. Bir yeri, bir kavramı ya da bir kişiyi gözümüzün önünde canlandıracak şekilde ayrıntılı bir biçimde anlatmaya betimleyici anlatım denir. Betimleme türlerinden biri olan açıklayıcı betimlemede yazar, anlatıma duygularını katmadan gözlemlerini nesnel bir biçimde anlatır.

Buna göre aşağıdaki metinlerin hangisinde açıklayıcı betimleme vardır?

- A) Akdeniz Bölgesi'nin çatısını Toros Dağları oluşturur. Dağlar bazı yerlerde denize çok sokulur, kayalık ve az girintili çıkıntılı bir kıyı üzerinde dikine iner. Bazı yerlerde ise kıyı çizgisi ile dağ sınırları arasına Adana Ovası gibi geniş düzlükler girer. Bu bölge, özelliğini kendine komşu olan ılık denizden alır. Fakat denizin etkisi yüzey şekillerine ve yükseltiye göre değişir.
- B) Yeşil çınar ağaçlarından gökyüzüne yükselen muhteşem koku, denizden gelen serinletici rüzgârla birleşiyordu. Ağaçların ortasından bir pencere boşluğu bulan ahşaptan yapılmış bank, cennetten çıkma bu manzarayı seyretme mutluluğuna kim bilir ne zamandır sahipti. Dalga ve kuş seslerinin muhteşem uyumu bu harika manzarayı bir kat daha güzelleştiriyordu.
- C) Yeşil, yumuşak çimenlerin üzerine oturmuş, gözlerinden birbiri ardı sıra yuvarlanan gözyaşları arasından bana bakıyor. Oturduğu yerdeki çimenlerin sarı, yeşil parlaltısı gözlerimi kamaştırdı. Gerideki bahçe duvarını gözden saklayan mor leylaklardan etrafa hafif, serin ve hoş bir koku yayılıyordu.
- D) Kenar mahalleler... Birbirine geçmiş, yaslanmış tahta evler... Kiminin kaplamaları biraz daha kararmış, kiminin balkonunu biraz daha öne eğilmiş, kimi biraz daha çömelmiştir. Hepsi hastadır, onları seviyorum çünkü onlarda kendimi buluyorum.

8. Tuz Gölü en şaşırtıcı yüzlerinden birini sularının pembeye döndüğü günlerde sergiler. Bu renk değişikliği göle has de ğildir aslında. Yavru flamingolar büyüdükçe griden pembeye döner. Anadolu deyişiyile birer “allı turna” olur. Bunun ne deni ise gölün besince en zengin kısmı olan güney kısmındaki mutlu kreşlerinde her gün yedikleri nefis “artemia salina” olarak bilinen bir karides türüdür.

Bu metinde Tuz Gölü ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Flamingoların neden göç ettiklerine
B) Turizm açısından önemine
C) Pembeleşmesinin nedenine
D) Flamingolar için vazgeçilmezliğine
9. Birleşmiş Milletler (BM) ve UNESCO başta olmak üzere ilgili kuruluşların raporlarına göre dünya ve Türkiye’de suya talep artarken tatlı su kaynakları her geçen yıl azalıyor. Dünya yüzeyinin dörtte üçü sularla kaplı olmasına rağmen, insan kullanımına uygun tatlı su miktarı oldukça sınırlı. 2030’da su ihtiyacının yaklaşık yüzde 50 oranında artacağı tahmin edilirken bu tarihte; artan nüfus, küresel ısınma, kuraklık gibi etkenler dikkate alındığında 4 bin 500 kilometreküp civarında olan küresel su ihtiyacı, 6 bin 900 kilometreküpe kadar çıkacak.

Araştırma ve tahminlere göre Türkiye, sanıldığıının aksine su zengini bir ülke durumunda bulunmuyor. Üç tarafı suyla çevrili bir ülke olsa da tatlı su varlığı açısından zengin bir ülke kategorisinde de ğil. Türkiye genelinde yıllık ortalama yağış miktarı yaklaşık 643 milimetre olup bu rakam dünya ortalamasının altında bulunuyor.

Yılda kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı 8-10 bin metreküp olan ülkeler su zengini, 2 bin metreküpten az olanlar su azlığı çeken, bin metreküpten azı da su fakiri ülkeler arasında kabul ediliyor. Tüm hesaplamalardan sonra Türkiye’nin tüketilebilir yer üstü ve yer altı su potansiyeli yılda ortalama 112 milyar metreküp olarak çıkarken kişi başına tüketim bin 500 metreküp seviyesinde bulunuyor.

Aşağıdakilerden hangisinde verilen görüşlerin tamamı bu metinde yer almaktadır?

- A) Türkiye, kişi başı tüketim miktarı açısından en riskli gruptadır.
Yenilenebilir kaynak miktarının azlığı su sıkıntısına yol açmaktadır.
Dünya genelinde tatlı su kaynaklarında büyük oranda azalma yaşanmaktadır.
- B) Türkiye, üç tarafı denizlerle çevrili olduğu için avantajlıdır.
Artan nüfus ve küresel ısınma su kaynaklarını tehlikeye sokmaktadır.
Türkiye’deki yıllık ortalama yağış miktarı dünya ortalamasının altındadır.
- C) İlerleyen yıllarda ülkemizde su ihtiyacı yarı yarıya artacaktır.
Küresel ısınma dünyadaki su sıkıntısının birincil nedenidir.
Türkiye, kişi başına düşen kullanılabilir miktar bakımından su azlığı çekmektedir.
- D) Türkiye, konumuna rağmen su azlığı çeken ülkeler arasındadır.
Suya duyulan ihtiyaç; küresel ısınma, nüfus artışı ve kuraklıkla çoğalacaktır.
Dünya geneli ile kıyaslandığında Türkiye’deki yıllık ortalama yağış miktarı azdır.

10. Bilim kurgu; yarattığı evreni, durumu, olayı temellendirmek için bilimi ve teknolojiyi temel alır. Var olan teknolojilerin dışında gelişebilecek teknolojileri de temel alır, bunları bir mantık sistemi içine oturtmaya çalışır. Fantastik ise gerçek olamayacak öğeler içeren kurgudur.

Buna göre aşağıda kısaca tanıtımı yapılan filmlerden hangisi hem bilim kurgu hem fantastik öğeler barındırmaktadır?

- A) New York, şehre irili ufaklı zararlar veren küçük meteor parçalarının ardından tedirgindir. Konu üzerine araştırma yapan NASA, dünyaya büyük bir hızla kuvvetli bir biçimde yaklaşmakta olan dev bir meteoru fark eder. Bu meteor, dünyaya çarpmadan durdurulmazsa insanlığa paha biçilmez zararlar verecektir. Bilim insanları meteoru bir şekilde yok etmek için bir plan hazırlamaya başlarlar.
- B) Dr. Ryan Stone, zeki bir tıp mühendisidir. Emekliliğinden önce son görevine çıkan yetenekli ve deneyimli astronot Matt Kowalsky'nin yönetimindeki mekikte ilk uzay yolculuğuna çıkar. Her şey yolunda gibi görünürken rutin keşif yürüyüşü sırasında bir felaket yaşanır. Mekik, çarpan bir cisim sonucu paramparça olur. İki bilim insanı uzay boşluğunda yapayalnız kalır. Yeryüzü ile iletişimleri tamamen kopmuştur. Şimdi korkunun yerini panik alır üstelik, var olan sınırlı oksijenleri de gitgide tükenmektedir.
- C) Film, Na'vi adlı yok olmak üzere olan bir halkın yaşadığı Pandora adlı gezegende geçiyor. Pandora, 3-4 metre uzunluğunda mavi insanı görünümlü, kabile kültürünü benimsemiş, saldırıya uğramadıkları sürece barışçıl olan Na'vi halkına ev sahipliği yapmaktadır. İnsanlar, Pandora'nın havasını soluyamadıkları için sinirsel bağlantı aracılığıyla kontrol edilebilen insan ve Na'vi karışımı Avatarlar üretilir.
- D) Küçük bir kızın dünyada olan birtakım garip olayları keşfetmesi ve bunun üzerine girdiği mücadeleyi izliyoruz filmde. 12 yaşındaki Barbara Thorson; oyunlardan esinlenmiş, fantastik bir dünya yaratmıştır kendine. Bu dünyada devlerle savaşmaktadır. Ailesinin anlayamadığı, okul arkadaşlarının uzak durduğu ve küçümsediği Barbara etraftakilerin kendisiyle ilgili düşüncelerine aldırmandan âdeta takıntılı ancak cesur bir şekilde canavarların kasabasına saldırma ihtimaline karşılık hazırlıklarını sürdürecektir.

11.

1. Metin

Mustafa nasıl becerdi, bilmem. Denize diklemesine inen bu çalılığın bir kısmını ne pahasına ayıkladı biliyor musunuz? Tırnakları pahasına. O çalı çırpının sere serpe geliştiği bu denizlere diklemesine inen toprak öyle taşlık, öyle taşlıktı ki... Sonra Mustafa gündüzleri başka yerde çalışmak zorundaydı. Akşam olunca çalılığın arasına sakladığı kazmasını alıyor; gün ağarınca kadar söküyor, koparıyor, kazıyordu. Kazdıkça kaya, kazdıkça taş... Bütün bir yaz, bütün bir kış; orman memurunun baskısı, çalı, diken, ot, kök ona karşı koydular. Bu korkunç mücadeleye üç parça toprak için Mustafa'dan başka bizim köyde kimse giremezdi. Bir sonbahar günü baktı ki küçük çam ağaçları filizi, körpe diken yapraklarıyla üç beş koca yemiş çingil çingil yemişleriyle kül rengi toprağa gölge salar.

2. Metin

Dar kapısından başka aydınlık girecek hiçbir yeri olmayan dükkânında tek başına, gece gündüz, kıvılcımlar saçarak çalışan Koca Ali, tıpkı kafese konmuş terbiyeli bir aslanı andırıyordu. Uzun boylu, iri pençeli, kalın pazılı, geniş omuzlu bir pehlivandı. On yıldır bu karanlık in içinde ham demirden dövdüğü kılıç namluları bütün Anadolu'da, bütün Rumeli'de, sınır boylarında büyük bir ün kazanmıştı. Hatta İstanbul'da bile yeniçeriler satın alacakları kamaların, saldırıların, yatağanların üstünde "Yapan Ali Usta" damgasını arıyorlardı. Yanına çırak almaz, kimselerle konuşmaz, dükkânından dışarı çıkmaz, durmadan uğraşır. Bekârdı. Hısmı, akrabası yoktu. Kentin yabancıydı. Kılıçtan, demirden, çelikten, alevden başka söz bilmez, pazarlığa girmez, müşterileri ne verirse alırdı.

Bu metinlerin karşılaştırılmasıyla ilgili,

- I. İki metnin kahramanı da işini iyi yapan insanlardır.
- II. Metinlerin kahramanları iri vücutlu, güçlü kişilerdir.
- III. Metinlerin kahramanları yalnız, içine kapanık karakterlerdir.
- IV. Metinler azimli ve çalışkan iki insanı konu edinmektedir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) II ve III C) III ve IV D) I ve IV

12. Murat Öğretmen, öğrencilerinden aşağıdaki metni okuyup yanda verilen çıkarımlar tablosunu doldurmalarını istemiştir. Öğrenciler doğru ifadeler için "D", yanlış ifadeler için "Y" yazacaktır.

Çocuklarımızı yetiştirirken onlara sadece toplumsal değerleri, iyiyi, kötüyü tanıtmayalım. Masalarda, filmlerde, günlük yaşam içinde kendilerine yalnızca değerler tanıtılan kişiler; değerleri tanır ama nesnelere dünyasıyla ve insanların iç dünyasıyla tanışmalarında eksiklikler olacaktır. Hamuru, çamuru elleyerek, hissederek öğrenmek yerine yaşamı izleyerek, kendilerine sunulan ezbere bilgileri öğrenerek yaşayacaklardır. Bu yüzden de hayatı gerçek anlamda yaşamaları güçleşecektir. Çocuklarımızı masal kahramanlarının duyguları üzerinde de düşünmeye yönlendirirsek empati kurmayı, başka insanların iç dünyalarına dokunmayı öğretmiş oluruz. Taşa, toprağa, böceğe dokunmalarına, somut anlamda onları ellemelerine izin verdiğimizde de yine nesnelere dünyasıyla tanışmalarını kolaylaştırırız. Mesela bir teleskobun başına geçip yıldızları gözlediklerinde âdeta yıldızlara da dokunmuş olurlar. Böylece hayatı gerçekten yaşamaları kolaylaşır.

ÇIKARIMLAR	D/Y
Öznel yargılar ağır basmaktadır.	
Örnekleme başvurulmuştur.	
Karşılaştırmaya başvurulmuştur.	
Sebeup-sonuç cümlesi vardır.	
Amaç-sonuç cümlesi vardır.	
Koşul-sonuç cümlesi vardır.	

Buna göre aşağıdaki öğrencilerden hangisi çıkarımlar tablosunu doğru doldurmuştur?

A) Bilge:

D
D
Y
D
D
D

B) Zeynep:

Y
D
D
D
Y
Y

C) Ecrin:

D
Y
Y
D
Y
D

D) Buğlem:

D
D
Y
D
Y
D

13. Gazeteci:

(I) - - - -

Yazar:

Bu durum, yazının biçimiyle ve sizin iç sesinizle ilgili. Yazarın asıl işi bir şeye ad koymak, ses vermek değil. Dilini işleyip kendine ait kılmak için dil duyarlılığına sahip olmak, o dili hissetmek gerekli. Yazmanın kural, kuralsızlık ve yaratıcı kaynakları içinde, olanla yetinmemek, akıl, duygu ve sezgilerle dilin olanaklarını araştırıp keşfetmeye çalışmak gerekiyor. Üslup oluşumunun fazlasıyla okuma yazma deneyimi gerektirdiğini de herkes bilir.

Gazeteci:

(II) - - - -

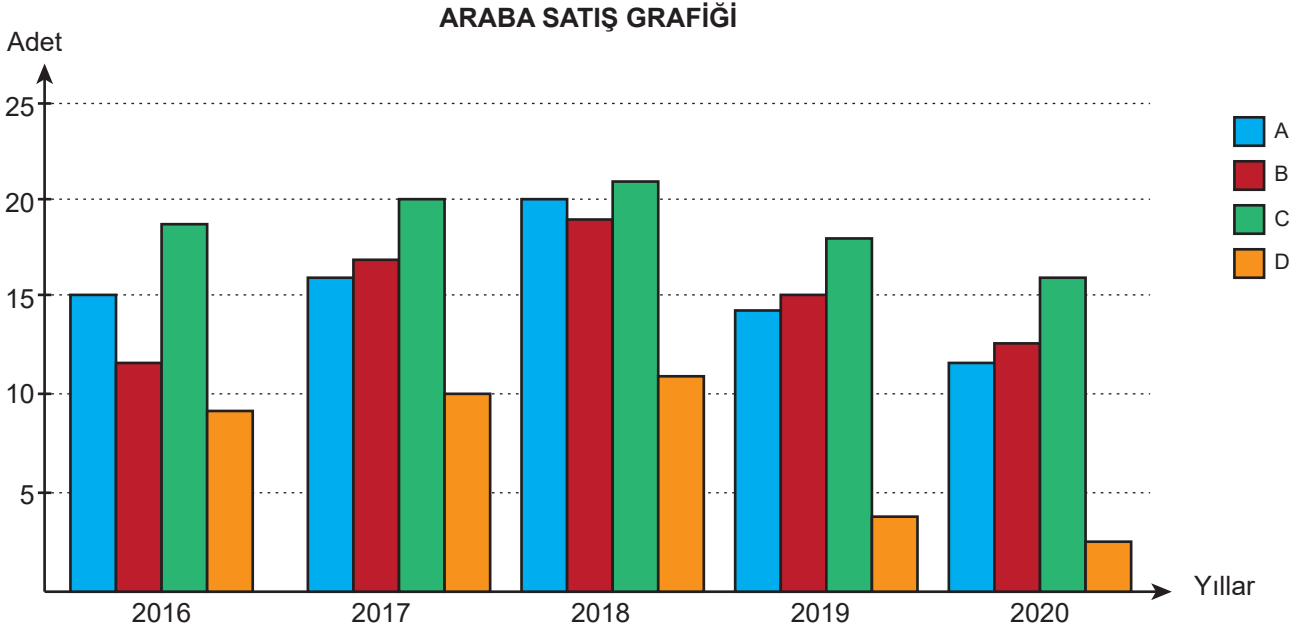
Yazar:

André Gide'in denemelerini okuyordum. Yazar olacılara öğütler veriyordu. Örneğin yazı odasının sıcaklığı şöyle olsun, şu saatler uygundur gibi. Önerilerden biri de övgülere ve yergilere kayıtsız olun, bildiğiniz yoldan gidin, şeklindeydi. Ben bu sözü hiç unutmadım. Edebiyat dünyasında çok farklı anlayışlar, tercihler, görüşler olabilir. Kimileri beğenir, kimileri beğenmez sizi. Bu, herkes için geçerlidir. Bu yüzden üzerinde durmamalı. Bir yazarın ne yaptığını bilmesi rahatlık verir. Bunun için de önce kendine sorumlu olması sonra da sürekli okuması, olup biteni izlemesi yararlıdır. Ben hâlâ çok okuyorum. Bizde ellili yaşlara gelmiş yazarlar, artık kimseyi okumuyorlar ve bunu açıkça söylüyorlar. Bense kitaplar karşısında hâlâ okumayı söktüğüm zamanki heyecanı duyuyorum.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (I) Eserlerinizi isimlendirirken nelere dikkat ettiniz?
(II) Ne zamandan beri yazarlık yapıyorsunuz?
- B) (I) Bir yazarın üslubu nasıl oluşur?
(II) Görüşlerinden etkilendiğiniz biri oldu mu?
- C) (I) Yazmanın genel bir kuralı var mı?
(II) Yazar olmaya nasıl karar verdiniz?
- D) (I) Yazılarınızda yeni kelimeler kullanıyor musunuz?
(II) Günümüz yazarları sizce ne gibi hatalar yapıyor?

14. Aşağıdaki grafikte A, B, C, D markalı arabaların 5 yıllık satış sayıları verilmiştir.

Bu grafikten hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bütün araba markaları en iyi satışlarını 2018 yılında yapmıştır.
- B) Tüm markalar en düşük satışlarını 2020 yılında gerçekleştirmiştir.
- C) Bütün markaların satış miktarı her yıl farklılık göstermiştir.
- D) A markasının 2016'daki satışı ile B markasının 2019'daki satışı aynıdır.

15. Aşağıda bir elektrikli süpürgeye ait güvenlik ve çevre talimatları verilmiştir.

ELEKTRİK SÜPÜRGESİ GÜVENLİK VE ÇEVRE TALİMATLARI

- Ambalaj malzemelerini saklıyorsanız çocukların ulaşamayacağı bir yerde muhafaza edin.
- Su veya diğer sıvı maddeleri süpürmeyin.
- Temizlik ve bakım öncesi cihazın fişini prizden çekin.
- Cihazın hortumunu düzenli olarak kontrol edin. Hasar durumunda cihazı kullanmayın, yetkili servise başvurun.
- Sadece orijinal parçaları veya üretici tarafından tavsiye edilen parçaları kullanın.
- Merdivenleri süpürürken cihaz, kullanıcının aşağısında bulunmalıdır.

Buna göre aşağıdaki örnek durumların hangisinde talimata uygun davranılmıştır?

- A) Suyla dolu sürahi kırılan Ahmet Bey, elektrikli süpürgesi ile cam parçalarını temizlemiştir.
- B) Elektrikli süpürgesi bozulan Ayşe Hanım, cihazını yetkili olmayan bir servise yaptırmıştır.
- C) Naime Hanım, evinin merdivenlerini zeminden başlayarak yukarı doğru süpürmüştür.
- D) Metin Bey, süpürgeyi fazla kullanılan parçalarını oynasın diye çocuklarına vermiştir.

16. Muşmulayı, diğer adıyla tögeli, Karadeniz ve Marmara Bölgelerinde daha sık görürüz. Ağacı, meyve vereceğini bize pembe ve beyaz çiçekler açarak müjdelir. Çiçekler meyveye döndüğünde ise muşmulanın rengi kahverengi ve turuncu arasındadır. Erik büyüklüğündedir ama yabani olanları daha da ufaktır. İçinde sert mi sert çekirdekleri bulunur. Bunları ekebilir ya da biriktirip arkadaşlarınızla oynayabilirsiniz. Koparıldığında tadı biraz buruktur ancak bekledikçe tatlanabilir. Zaten yüzünü buruşturan kişilere muşmula suratlı denmesi de buradan gelir. Çünkü ağzında muşmulanın burukluğunu hissedenler istemsizce yüzünü kırıştırır. Aynı limon yediğimizde olduğu gibi.

Bu parçayla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Amaç-sonuç cümlesi vardır.
- B) Karşılaştırma yapılmıştır.
- C) Öznel ifadeler yer verilmiştir.
- D) İkileme kullanılmıştır.

17. İnsanlar, tarım ve teknolojide sahip olduğu bugünkü seviyeye biyolojik çeşitlilik sayesinde ulaşmıştır. Biyolojik çeşitlilik ve ekosistemler insan hayatının devamı için gereklidir. Biyolojik çeşitliliği oluşturan bitki ve hayvan türleri tarım, eczacılık, tıp, hayvancılık, ormancılık, balıkçılık ve sanayi alanlarında, temiz su ve hava sağlanmasında kullanılır. Biyolojik çeşitliliği oluşturan bitki ve hayvan türlerinin sayısının ve çeşitliliğinin fazla olması, o ülkeye ekonomik kazanç sağlar. Biyolojik çeşitlilik, insanların sağlığını, çevreyi ve ekosistemleri dengede tutar ve destekler. Bitkiler havayı temizler, erozyonu önler, toprağa organik madde kazandırır, toprak yorgunluğunu giderir. Diğer canlılara barınma ve beslenme ortamı sağlayarak ekosisteme devamlılık kazandırır. Bitkilerde fotosentez sonucunda biriken kimyasal enerji hâlindeki organik ve inorganik maddeler beslenme yoluyla bir hayvana, ondan da et yiyen başka bir hayvana zincirleme olarak geçer, böylece bir besin zinciri ya da beslenme zinciri oluşur.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğanın ekonomiye etkisi
- B) Tarımda teknoloji kullanımı
- C) İnsanların ekosisteme etkileri
- D) Biyolojik çeşitliliğin önemi

18. Son yıllarda önemli sayıda iklim senaryoları Türkiye ve çevre bölgelere odaklanmıştır. Oluşturulan senaryolar en kötü durum için hazırlanmış bir projeksiyon olmakla beraber hoş olmayan sonuçlar içermektedir. Avrasya Yer Bilimleri Enstitüsünün hazırladığı senaryoda küresel ısınma aynı şekilde devam ederse Türkiye genelinde sıcaklıkların 6 derece kadar yükseleceği, Karadeniz Bölgesi'ndeki yağışların %10-20 artış göstereceği, güneyde ise %30'a kadar azalacağı ve ekosistem değişince birçok canlı türünün yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacağı belirtilmiştir. Buna göre yaz aylarında Türkiye'nin batı ve kuzey bölgelerindeki sıcaklıklar 5 ila 6 °C, Orta ve Doğu Anadolu ile Güneydoğu Anadolu'da ise 3 ila 4 °C kadar yükselecek. Kış aylarında da sıcaklıklarda 2-3 °C arasında bir yükselme bekleniyor.

Bu metin aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak yazılmıştır?

- A) İklim senaryolarının Türkiye ve çevre ülkelere odaklanmasının sebebi nedir?
- B) Dünyada etkili olan iklim değişikliğinin Türkiye'de yarattığı sonuçlar nelerdir?
- C) Küresel ısınma ile ilgili yapılan araştırmalarda Türkiye için beklenen etkiler nelerdir?
- D) Ülkemizin farklı bölgelerinde iklimle ilgili yaşanan hızlı değişimin sebepleri nelerdir?

19. (I) Kar ve yağmurun oluşması bulutlardaki çok küçük toz taneciklerinde başlar. (II) Sıcaklık sıfır derecenin altına düşünce havada bulunan su buharı, toz taneciklerine tutunur yani su buharı kristalleşir. (III) Ağırlaşıp bulutlarda duramaz olunca da yere düşmeye başlar. (IV) Su moleküllerinde bulunan hidrojen atomları, hidrojen bağı ile birbirlerine altıgen bir yapı olacak şekilde bağlıdır; kar kristallerinin altıgen yapısı da bu bağlanma sırasında oluşur. (V) Kar kristallerinin oluştuğu andaki havanın ısısı, yüksekliği, su buharının miktarı farklı farklı olduğu için de hiçbir kar kristali birbirinin aynı değildir.

Bu metin iki paragrafa ayrıldığında ikinci paragraf numaralandırılmış cümlelerden hangisiyle başlar?

- A) II
- B) III
- C) IV
- D) V

20. Tat duyularının tatlı, tuzlu, ekşi ve acıdan ibaret olduğunu düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Kimi zaman, yemeklerde tam açıklayamadığımız ama fazlasıyla hoşunuza giden tatlar hissediyorsanız bu, beşinci tat olarak adlandırılan “umami” olabilir. Umami, ağız içinde tam açıklanamayan ama oldukça kalıcı bir his bırakır. Net bir şekilde tanımlanamayan bu tat, oldukça kalıcı ve dil üzerinde hafif tüy dokunuşunu andıran bir yapıya sahiptir. Japon bilim insanı Profesör Kikunae Ikeda tarafından keşfedildiğinden dünya genelinde de çoğunlukla orijinal Japonca ismiyle anılmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu metnin başlığı olmaya uygun değildir?

- A) Beşinci Tat
- B) Umami Nedir?
- C) Tarif Edilemeyen Tat
- D) Nasıl Tat Alırız?

21. Aşağıda bazı metinler yay araç içerisinde anlatım biçimleriyle eşleştirilirken yanlışlık yapılmıştır.

- I. Şimdiki kuşak, popüler müzik tutkunu. Oysaki popüler müzik, adı üstünde, gelip geçici olandır. Yarın unutulur gider ve insanın ne ruh dünyasına ne de düşünce dünyasına bir şeyler katar. Sanat müziği ya da halk müziği böyle değildir. Çünkü onlar milletin düşünce ve yaşayış dünyasının ürünleridir. Herkes onlarda kendisinden bir parça bulur. (tartışmacı anlatım)
- II. Balat, İstanbul'un keşmekeşinden kurtulup sokaklarında başıboş dolaşacağınız bir semtti. Hiç görmediğiniz mekânlarla, kitaplarda, filmlerde karşılaştığınız evlerle karşılaşmak... Cumbalı evler, merdivenli yokuşlar, daracık Arnavut kaldırım sokaklar, pencereden pencereye gerilen iplerdeki çamaşırlarla karşılaşlar sizi Balat. Açık havada bir film setinde gibisinizdir. (öyküleyici anlatım)
- III. Arabaya atladık. İki parça eşyamız arkaya bağlanmıştı. Babam başka bir yere tayin edilmişti. Yola çıktık. Bir orman içinden geçerken bulutların arasından bir güneş, ormanın yeşermeye başlayan ağaçlarında görünüp kayboldu. İçimden bir daha göremeyeceğim ayna ışığı geçti. Hüngür hüngür ağlamaya başladım. (betimleyici anlatım)
- IV. Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü tarafından 2013 yılında materyallerin sınıflamasında Standart Konu Kategorileri (BIC) kullanıldı. Buna göre 2013 yılında yayımlanan materyallerin %91'inin yayın dilini Türkçe, %5,5'inin İngilizce, %3,5'inin ise diğer diller oluşturmaktadır. (açıklayıcı anlatım)

Buna göre hangi metinler yer değiştirirse yanlışlık düzeltilmiş olur?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV

22. (I) Saatte doksan sekiz kilometre hıza ulaşabilen çitalar, karadaki canlıların en hızlısıdır. (II) Daha şaşırtıcı olanı, çitaların bu hıza yalnızca üç saniye içinde çıkabilmesi. (III) Çitalar bu kadar kısa süre içinde hızlanıp koşarken kuyruğunu dümen gibi kullanıyor ve ani manevralar yapabiliyor. (IV) Yani sağa dönmek istediğinde kuyruğunu sola, sola dönmek istediğinde sağa çeviriyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede karşılaştırma anlamı vardır.
- B) II. cümlede öznel ifadeye yer verilmiştir.
- C) III. cümlede benzetme yapılmıştır.
- D) IV. cümlede sebep-sonuç ilişkisi söz konusudur.

23. Birçok canlıda olduğu gibi ineklerin de farklı türleri vardır. İnsanlar yıllardır inekleri farklı özelliklerine göre beslemişler; tarımda, besicilikte, süt ve süt ürünü üretiminde ineklerden faydalanmışlardır. Aşağıda farklı coğrafyalarda yaşayan ve inekleri farklı amaçlarla kullanacak kişiler verilmiştir.

Alex	Gürcistan'ın ılıman iklime sahip bir bölgesinde yaşamakta ve besicilikle uğraşmaktadır.
Steven	İngiltere'de yaşamaktadır ve peynir üretmektedir.
Selim	Türkiye'de yaşamaktadır ve dağlık, engebeli bir bölgede tarımla uğraşmaktadır.
Yetunda	Namibya'da kurak bir bölgede yaşamaktadır ve besicilikle uğraşmaktadır.

Aşağıdaki tabloda bazı inek türleri ve özellikleri verilmiştir.

KANGAYAM		Kangayam inekleri hastalığa dayanıklıdır ve su gereksinimi düşük, ısı ve nem stresine dayanma kapasitesi yüksek bir ırktır. Genel olarak orta yapılıdır ve süt verimi oldukça düşüktür. Uzun boynuzlarıyla dikkat çekerler.
TİROL		Bu inek cinsi dağ cinsi olarak bilinir. Süt verimi normaldir. Özellikle güçlü ayak yapısı sebebiyle traktörün işleyemediği engebeli arazilerin sürülmesinde bu ırktan faydalanılabilir.
ŞAROLE		Şarole ırkı ineklerde süt verimi oldukça düşüktür. Aşırı sıcağa ve soğuğa karşı hassas bir türdür. Oldukça kaslı bir yapıya sahiptir. Eti için yetiştirilen inek cinsi olarak bilinir.
HOLSTEİN		İnek ırkları içinde uzun yaşayan bir cinstir. Uygun koşullar sağlandığında süt verimi oldukça yüksek bir inek ırkıdır.

Kişilerin ihtiyaçları ve tablodaki bilgiler göz önüne alındığında sırasıyla Alex, Steven, Selim ve Yetunda'nın hangi inek ırkını beslemesi daha uygundur?

- A) Şarole – Holstein – Kangayam – Tirol
- B) Tirol – Holstein – Şarole – Kangayam
- C) Kangayam – Şarole – Tirol – Holstein
- D) Şarole – Holstein – Tirol – Kangayam

24. Arda ile Göknil, anne ve babalarına sürpriz yapmak için kahvaltıya omlet hazırlamak istemektedir ama buldukları tarif defterinde işlemler karışık olarak yazılıdır.

- I. Kızgın yağa çırpılmış yumurtaları dökün.
- II. Derin bir karıştırma kâsesinde 4 adet yumurtayı tuz ve karabiberle alttan üste doğru çırpın.
- III. Pişen omletin arasına kaşar peyniri serpin.
- IV. Servis ederken omletinizi dereotu ile süsleyin.
- V. Altı kızaran omletin diğer tarafını da pişirin.
- VI. Çırpma işlemi sonrasında tavanızı ısıtın ve birer yemek kaşığı tereyağı ve zeytinyağını kızdırın.

Buna göre Arda ile Göknil'in bir omlet yapmaları için izlemeleri gereken sıralama aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) II-VI-I-V-III-IV
- B) II-VI-I-IV-III-V
- C) II-I-V-III-IV-VI
- D) V-II-VI-I-III-IV

25. Kelimelerden her ikisi veya ikincisi, birleşme sırasında anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik kelimeler bitişik yazılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uymamaktan kaynaklanan bir yazım yanlışı vardır?

- A) Mahallemizi baharda hanımeli kokuları doldururdu.
- B) Denizde yüzerken ayağına denizkestanesi dikenini batmış.
- C) Ziyaret ettikleri hayvanat bahçesindeki en güzel hayvan tavuskuşuydu.
- D) Arkadaşından öğrendiği pastayı yaparken bir paket kedidili bisküvi kullandı.

26. Aşağıda noktalama işaretleri ile ilgili bazı kurallar verilmiştir.

- Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için nokta konur.
- Tırnak içine alınan sözlerden sonra gelen ekleri ayırmak için kesme işareti kullanılmaz.
- Cümle içinde sayı adlarının yinelenmesinde araya kısa çizgi konmaz.
- Kurum, kuruluş, kurul, birleşim, oturma ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) Beş on güne kalmaz ovanın bütün buğdayları biçilirdi.
- B) Osman Hamdi'nin çizdiği "Kaplumbağa Terbiyecisi"ni tanıtacaktı.
- C) Çinili Fırının su böreğini ve limonatasını severdi.
- D) Okullar 22.Ocak.2021 Cuma günü tatile girecekti.

27. • Abartma; bir olayı, durumu ya da varlığı olduğundan büyük ya da küçük olarak anlatma sanatıdır.
• Karşıtlık; birbirine karşıt olan durum, kavram ve fikirlerin bir arada kullanılması sanatıdır.
• Benzetme; anlatımı kuvvetlendirmek, sözün etkisini artırmak için aralarında değişik yönlerden ilgi bulunan iki şeyden zayıf olanın kuvvetli olana benzetilmesi sanatıdır.
• Kişileştirme; insana ait bir özelliğin insan dışındaki varlıklara verilmesi sanatıdır.

Buna göre,

Yüce dağlar birbirine göz eder,
Rüzgâr ile mektuplaşır, naz eder,

dizelerinde açıklamaları verilen söz sanatlarından hangisi vardır?

- A) Benzetme
- B) Kişileştirme
- C) Karşıtlık
- D) Abartma

28. Aşağıda büyük harflerin kullanıldığı yerler, sayıların yazımı ile ilgili bazı kurallar ve bu kurallarla ilgili örnek cümleler verilmiştir.

I. Büyük harflerin yazımı ile ilgili kurallar

- Özel ada dâhil olmayıp tamlama kuran şehir, il, ilçe, bucak, belde, köy vb. sözler küçük harfle başlar.
- Yer, millet ve kişi adlarıyla kurulan birleşik sözcüklerde sadece özel adlar büyük harfle başlar.
- Ulusal, resmî ve dinî bayramlarla anma ve kutlama günlerinin adları büyük harfle başlar.

ÖRNEKLER:

1. Tarihî tren istasyonlarından biri de İzmit İlçesi'ndedir.
2. Kızıldağlar, Akdeniz ormanlarında en çok yetişen türlerden biridir.
3. Okulda Öğretmenler Günü'nü coşkuyla kutladık.

II. Sayıların yazımı ile ilgili kurallar

- Birden fazla sözcükten oluşan sayılar ayrı yazılır.
- Saatler ve dakikalar metin içinde yazıyla da yazılabilir.
- Üleştirme sayıları rakamla değil yazıyla belirtilir.

ÖRNEKLER:

1. Otuz dokuz yaşıma girdiğim gün hayatımda büyük bir değişiklik oldu.
2. Saat dokuzu beş geçte Mustafa Kemal Atatürk'ü kaybettik.
3. Öğretmenimizin verdiği test 5'er sorudan oluşuyordu.

Buna göre numaralanmış örneklerden hangilerinde yazım yanlışı yapılmıştır?

	<u>Büyük harflerin yazımı</u>	<u>Sayıların yazımı</u>
A)	2	3
B)	1	2
C)	1	3
D)	3	1

29. Melek Öğretmen, Türkçe dersinde öğrencileriyle bir etkinlik yapacaktır. Etkinlikle ilgili şunlar bilinmektedir:

- İlk öğrenci “sınav” ile ilgili bir “koşul cümlesi” kuracaktır.
- İkinci öğrenci “sınav” ile ilgili “ön yargı” cümlesi kuracaktır.
- Üçüncü öğrenci “sınav” ile ilgili “nesnel” cümle kuracaktır.
- Dördüncü öğrenci ise bu üç cümleyi eleştiren bir cümle kuracaktır.

Bu bilgilere göre öğrenciler sırasıyla hangi cümleleri kurarsa etkinliği doğru yapmış olur?

A)

- 1- Sınavı kazanırsam güzel bir tatil yapacağım.
- 2- Sınavdaki sorular kolay olmayacak.
- 3- Sınav 90 sorudan oluşmaktadır.
- 4- Cümlelerin hepsi anlaşılır olmuş.

B)

- 1- Sınavı kazanmak için çok çalışıyorum.
- 2- Sınavı çok rahat kazanırım.
- 3- Sınav zor sorulardan oluşmaktadır.
- 4- Cümleler doğru olmamış.

C)

- 1- Sınavı, çalışırsam kazanabilirim.
- 2- Sınav benim için kolay olacak.
- 3- Sınav soruları orta zorluktur.
- 4- Kurulan cümleleri beğenmedim.

D)

- 1- Sınavı kazanırsam annem güzel bir hediye verecek.
- 2- Sınavı kazanabilirsem çok iyi olur.
- 3- Sınav 2 bölümden oluşuyor.
- 4- Herkes cümlesini söyledi.

30. Bir yıldız hakkında sadece kütlesine ve büyüklüğüne bakarak çok şey söylemek mümkündür. Güneş'ten sekiz kat daha büyük yıldızlar, sonunda bitecek ve helyum füzyonuna dönüşecek hidrojen füzyonu ile çalışıyor. Bu noktaya geldiğinde yıldız şişerek kırmızı bir deve dönüşüyor. Sonra patlayıp beyaz bir cüce hâline geliyor. Yıldızların içi füzyon kabuğu katmanlarıyla oluşan bir soğana benzer, bu onların daha parlak olmasını sağlıyor. Bu yıldızların ömrü sadece birkaç milyon yıl. Daha sonra bir süper nova geçirerek kara deliğe dönüşür. Bunların dışında evrende güneşin 100 katı büyüklüğünde yıldızlar da vardı. Bu yıldızlar yalnızca evrenin başında oluştu. Çok büyük olduklarından kararsız kaldı ve sadece on binlerce yıl yaşadı.

Bu metin aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtıdır?

- A) Yıldız kütlesinin büyüklüğünden hangi bilgilere ulaşılır?
- B) Yıldızların parlaklığını sağlayan enerji nedir?
- C) Evrendeki yıldızların ömürleri ne kadardır?
- D) Kara deliklerin oluşmasına neden olan olay nedir?

31. Yüklemin bildirdiği durumun gerçekleşmediğini, gerçekleşmeyeceğini ya da var olmadığını bildiren cümlelere olumsuz cümle denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi olumsuz anlama sahiptir?

- A) Dengesini sađlayamayan küçük ocuk yere düřtü.
- B) Ustanın yaptığı yemek hem tuzlu hem de acıydı.
- C) Bu akřamki Türk sanat müziği konseri ücretsizmiř.
- D) Arkadaşımın sözleri beni gerçekten derinden incitti.

32. Büyük veri çağında kullandığımız veya kullanmadığımız birçok cihazın bizimle ilgili bilgiler toplaması insanların farklı davranışlar sergilemesine neden oluyor.

Bu cümleyle ilgili,

- I. Anlamına göre olumsuz bir cümledir.
- II. Yapısına göre içinde fiilimsi olan cümledir.
- III. Yüklemin yerine göre kurallı cümledir.
- IV. Yüklemin türüne göre fiil cümlesidir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, II ve III
- D) II, III ve IV

33. İletişim türleri:

- ▶ Sinerjik İletişim: Başlangıçta önerilenlerden daha iyi çözümler üretilir. Taraflar da bunu bilir. Ayrıca bu yaratıcı sürecin gerçekten keyfini çıkarırlar. Doyurucu bir dil kullanılır. İş birliğinin yüksek olduğu bir iletişim türüdür.
- ▶ Savunmacı İletişim: Savunmacılık, korumacılık ve işlerin ters gidebilmesi olasılığını göz önünde bulundurarak her şeyi dikkate alan, sınırlayıcı koşulları ve kaçış çekincelerini açıklayan dildir. Güven düşüktür.
- ▶ Saygılı İletişim: Nazikçe ama duygudaşlık göstermeden konuşurlar. Dürüst, içtenlikli, saygılılardır fakat yeni olasılıklara açık değildirler. İki taraf da hem verir hem alır. İş birliği orta düzeydedir.

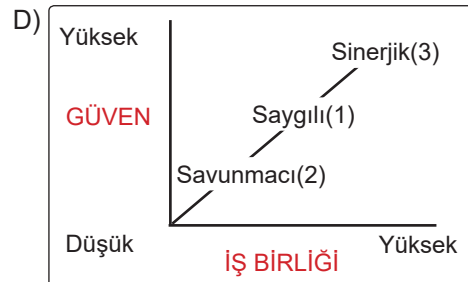
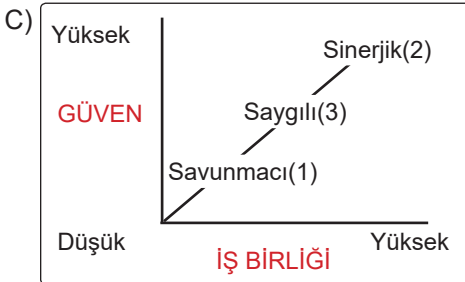
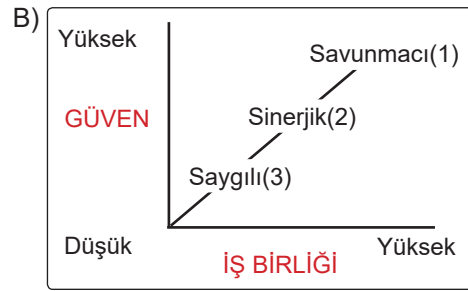
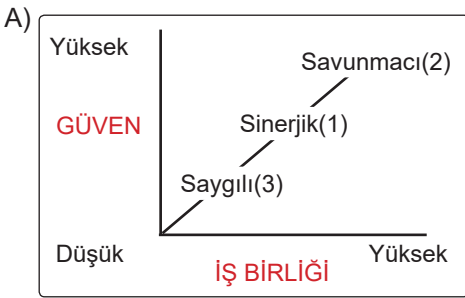
Örnek olay:

Tatil zamanı baba, ailesini göller bölgesinde konaklamaya ve balık tutmaya götürmek istediği için gölün kenarındaki bir kulübeyi kiralamış ve kiralık bir tekne ayarlamış. Eşi ise bu tatilde 400 km kadar uzaktaki hasta annesini ziyaret etmek istiyor.

Anne ve babanın ne yapılacağına karar verme aşamasındaki iletişim şekilleri şu şekilde numaralandırılmıştır:

1. Tatili ayrı ayrı geçirebiliriz. Ben çocukları göle balık tutmaya götürürüm, sen de bu arada anneni ziyaret edersin. Fakat çocukların bu durumdan hoşnut olacağından emin değilim.
2. Adam her şeyin tasarlandığını, göle gitmeleri gerektiğini düşünürken kadın annesinin yanında olmak istediğini, yeterli zaman bulabileceği tek fırsatın bu olduğunu söyler.
3. Annenin evinin yakınlarında konaklayıp balık tutmak için bir yer bulabiliriz. Belki orası göller bölgesi kadar güzel değildir ama yine de açık havada oluruz ve diğer gereksinimleri karşılarız.

Buna göre iletişim türünün doğru bölümde verildiği ve iletişim şekli numarasının iletişim türüyle doğru eşleştirildiği seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

34. Martı Jonathan, kendini diğer arkadaşlarından farklı görür. Arkadaşlarının amacı sadece karınlarını doyurmaktır. Jonathan için ise önemli olan yemek değil uçmaktır. Uçmaya karşı büyük bir tutku duymaktadır. Ailesi bu duruma tepki vermektedir. Annesi; alçaktan uçmanın albatrosların işi olduğunu ve kendisinin zayıf kaldığını, görevinin kendileri için yemek bulması olduğunu söyler. Jonathan ise onu dinlemez ve alçaktan uçuş denemeleri yapar. Başarısız olur ve sıradan bir martı olma düşüncesindeyken bir gün karanlıkta uçmaya karar verir. Çünkü martıların karanlıkta uçamadıkları bilinmektedir. Birkaç deneme yapar, başarır ve sürüye katılmamaya karar verir. Jonathan, yeryüzünün akrobatik uçuş yapabilen tek martısıdır.

Bu metnin kahramanının sahip olduğu kişilik özelliklerini en iyi yansıtan seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayattaki hâkimiyet alanınızı gücünüz belirler. Gücünüz de yetenekleriniz ile yaşam alanınız arasındaki uyumdan gelir. Gücünüzün kaynağını ve sınırlarını iyi bilmelisiniz. Aslansanız suya girip timsaha kafa tutmamalısınız. Timsahsanız bataklığın imparatoru olsanız da karaya çıkıp aslana meydan okumamalısınız. Doğal başarı bölgesini iyi bilmek gerekir.
- B) Çevredeki objelere, insanlara ve yaşanan olaylara yönelik araştırma yapmaya karşı içten gelen bir dürtü vardır. Merak, hayatta kalmaya yarayan ve gerekli olan bir kavramdır. Her birey için öğrenmeyi ve hayatın devamlılığını kaliteli olarak sürdürebilmek için gereklidir.
- C) İnsan; zincirlerini kırmak, hayallerine kavuşmak için konfor alanından çıkmak zorundadır. İsteddiği hayatı yaşayabilmek adına yapılması gereken ne varsa yapan kişiler, bir gün mutlaka hayallerine ulaşıp mutlu hayatlar yaşarlar. Ancak gerekli çabayı göstermek yerine kolay olanı ya da kendisine sunulan alanda kalmayı tercih edenler, hayallerine uzaktan el sallar.
- D) Yapamazsın denen insanların bazıları korkar, içine kapanır; bazıları ise tersine daha da güçlenir. İçinde çelik çekirdek taşıyan insanlara yapamazsın demeden önce birkaç defa düşünmek gerekir. Bu insanlar, kum saatini ters çevirebilecek olayları tetikleyebilir.

35. Aşağıdaki metinlerden hangisinin türü yay ayrıç içinde yanlış verilmiştir?

- A) Güler yüz dükkânlarda satılan en pahalı şey olmaya başladı. Eskiden yani yokluk zamanlarında dedelerimiz, nelerimiz bir dükkâna girdikleri zaman bazı ürünleri bulamıyormuş. Ama dükkân sahibinin güzler yüzü, tatlı dili varmış. Şimdi dükkânlarda her şey var ama müşteriye gösterebileceği küçücük bir güler yüz yok. Aslında müşteri, bir dükkân sahibinden elbette malın kalitesini satmasını bekler ama biraz da tebessüm bekler. Geçen gün gittiğim kasapta asık suratla çalışan ve etrafına olumsuz enerji dağıtan dükkân sahibine takıldım. Takılmasa mıydım acaba? “Devlet güler yüze vergi almıyor, biraz gülümseyebilirsiniz beyefendi!” dedim. (Köşe yazısı)
- B) Hafıza kapasitemiz beynin fizyolojik yapısına bağlıdır. Beyin 100 milyar sinir hücresinden (nöron) oluşur. Bunlardan sadece bir milyarı uzun dönemli hafızada rol oynar, bunlara piramidal hücreler denir. Bir nöronun bir birim hafızaya denk düştüğünü varsayarsak beynimizin tümüyle dolmuş olması gerekirdi. Psikoloji profesörü Paul Reber, nöron sayısı kadar hafızanın büyük bir kapasite olmadığını ve hemen dolacağını ifade ediyor. (Makale)
- C) Tan ağarınca Oğuz Kağan'ın çadırına güneş gibi bir ışık girdi. O ışıktan gök tüylü, gök yeveli büyük bir erkek kurt çıktı. Kurt “Ey Oğuz, sen Urum üzerine yürümek istiyorsun. Ey Oğuz ben senin önünde yürüyeceğim.” dedi. Bunun üzerine Oğuz çadırını toplattırdı ve ordusuyla birlikte kurdu izlediler. Gök tüylü gök yeveli büyük erkek kurt İtil Müren denizi yakınındaki kara dağın eteğinde durdu. Urum Han'ın ordusu ile Oğuz Kağan'ın ordusu arasında büyük savaş oldu. (Roman)
- D) Kitap okurken, şarkı dinlerken, film seyrederken ve bir tabloya bakarken aradığım hep kendimmişim aslında. Yüreğimin kuytularına bastırdığım duygularım, kendimi bir adım daha aşmak, içimdeki tortuları kırmak, ruhumun perdelerini sıyırmak, başını deli bir maviliğe doğru çevirmek istemem de hep bundanmış. Bıkmadan ve ısrarla gömülüşüm sayfalar arasına, şarkılarda yitip gitmek isteyişim hep bundan. Bir yanımla daha doğmak yeryüzüne, yaşamın kenar süslerine bir renk daha katmak...(Deneme)

36. ► Bilimsel bir nitelik taşıyan, kanıtlanabilir bilgiler yer alır.

- Okuyucu olayın içinde yaşatılmaya çalışılır.

Metin türleri ile ilgili verilen bu özellikler ile aşağıdaki paragraflar eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Dünyada plastik üretimi yıllara göre sürekli bir artış gösteriyor. Küresel plastik üretimi 2017 yılında 348 milyon ton civarlarındayken bu sayı 2018 yılında 360 milyon tona yaklaştı. Plastiklerin çağının başladığı 1950'lerden itibaren ortaya çıkan plastik atıkların sadece %21'lik kısmı geri dönüştürüldü veya enerji üretiminde kullanıldı. Geriye kalan plastikler ise ya katı atık depolama alanlarına gönderildi ya da doğaya bırakıldı.
- B) Anahtarları yerlerine astı, numaralar üstlerine kazınmıştı. Yemeğini isteksiz yedi. Ellerini, ağzını yıkadı; yerine döndü. Biraz öksürdü. Kadın, tepsiyi almaya geliyordu; yemeklerini yukarıda, mutfakta yedi. 13.10 treninin sesini duydu. Kadın dün yıkanıp kuruyan çamaşırları avludan sandık odasına taşıdı. Ütüye başladığında saat bir buçuğu geçiyordu. Gelen yoktu, kalktı. Odanın kapısında durdu. Çevresine baktı, her şey yerindeydi. Kapıyı açıp çıktı. Hava iyiydi, gökyüzünde tek tük bulutlar vardı.
- C) Vücut ağırlığının yüzde 60'ını, beyin ağırlığının ise yüzde 90'ını oluşturan ve sağlığımız için hayati bir öneme sahip bir sıvı olarak karşımıza çıkan su, aynı zamanda hastalıkların iyileştirilmesinde de aktif bir rol oynuyor. Suyun iyileştirici gücü başta kas ve iskelet sistemi rahatsızlıkları olmak üzere birçok hastalığın tedavisinde önemli bir yeri olan fizik tedavi ve rehabilitasyon alanında da ortaya çıkıyor.
- D) Bazı bayram mesajlarında yer alan “Gerçek bayramlarda buluşmak” ve “Bayramlar bayram ola!” tarzında ifadeler ne anlama gelmektedir? Eskiden beri “Bu kutladığımız tam bir bayram değil, bayramın gerçek bayram olması için şöyle olması gerekir.” tarzındaki yaklaşımları doğru bulmuyorum. Bayram idrak etmek için savaş, hastalık, afet gibi ağız tadımızı bozan şeylerden arındırılmış veya bunların çok az olduğu bir zaman diliminin bayram günlerine rastlamasını bekliyorsak bu mümkün değildir.

37. I. Bayramlar, bireyleri ve toplulukları yakınlaştırarak bütünleştiren, unutulmaya yüz tutmuş değerleri yeniden gün yüzüne çıkararak ve gelecek kuşaklara aktaran ortak kültür bağlarını oluşturur.
- II. Anadolu'nun dört köşesinden yükselen türküler, nağmelerin büyüğü atmosferinde başka sözlerle farklı ezgilerle ortak karakterimizi yansıtır.
- III. Minyatür sanatında genel olarak tarihî, edebî ve ilmî konular işlenirken Türkler çoğunlukla tarihi işlemeyi tercih etmişlerdir.
- IV. Geleneksel Türk el sanatları, Anadolu'nun binlerce yıllık tarihinden gelen çeşitli uygarlıkların kültür mirasıyla kendi öz değerlerini birleştirerek zengin bir mozaik oluşturmuştur.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili söz gruplarının cümlelere kattığı anlamlar birbirine en yakındır?

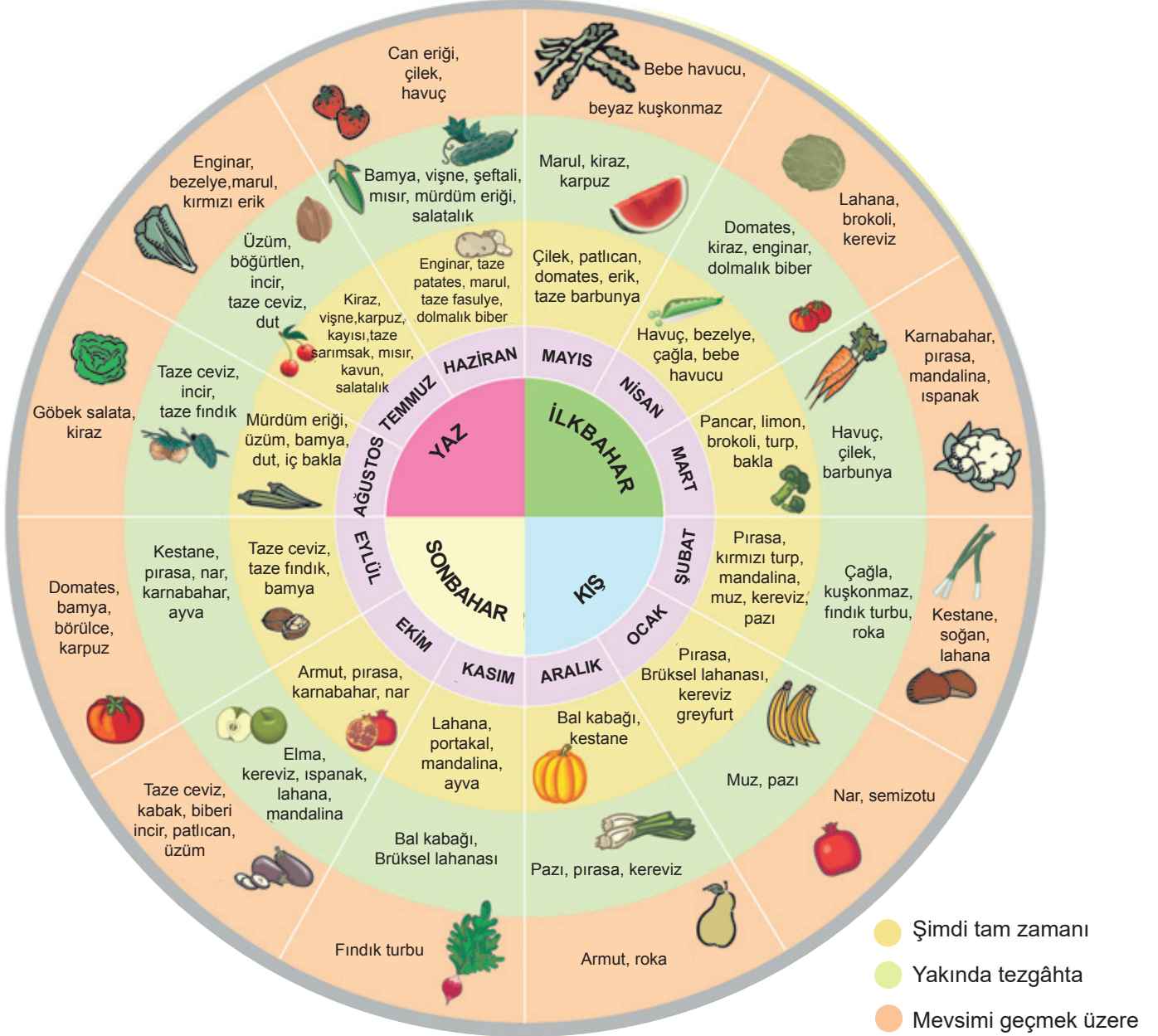
- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) II ve IV

38. I. Balat'ta herhangi bir köşeyi dönün ve şehirdeki en eski kafelerden birini görün, diğer bir köşeyi dönün ve geleneksel yemekler yapan kentin en eski restoranı ile karşılaşın.
- II. Çiftçi hem yazı hem kış seviyor olmalı; kar hasadın hazırlayıcısı, yaz ise zaten hasadın kendisidir.
- III. Yarıyıl tatilinde Orta Anadolu'da seyahate çıkarsak önce Bolu'ya, oradan Kayseri'ye geçelim.
- IV. Bir hafta önceden günü ve saati herkese duyurulan site yöneticisi seçme toplantısına C Blok yine geç kalacak.

Numaralandırılmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede hem karşılaştırma yapılmış hem de öneri sunulmuştur.
- B) II. cümlede tahmin, gerekçesi ile verilmiştir.
- C) III. cümlede varsayım söz konusudur.
- D) IV. cümlede ön yargı söz konusudur.

39, 40 ve 41. soruları aşağıdaki görsele göre cevaplayınız.
MEVYE VE SEBZELERİ MEVSİMİNDE TÜKETELİM

39. Tabloya göre temmuz ayında pazara giden biri aşağıdaki ürünlerden hangisini bulamaz?

- A) Taze sarımsak B) Enginar C) Kırmızı erik D) Taze ceviz

40. Aylin, pazardan tam mevsiminde ıspanak almıştır. Mevsimi geçmek üzere olan ürünlerden de incir almıştır. Buna göre Aylin, bu alışveriş sırasında hangi aydadır?

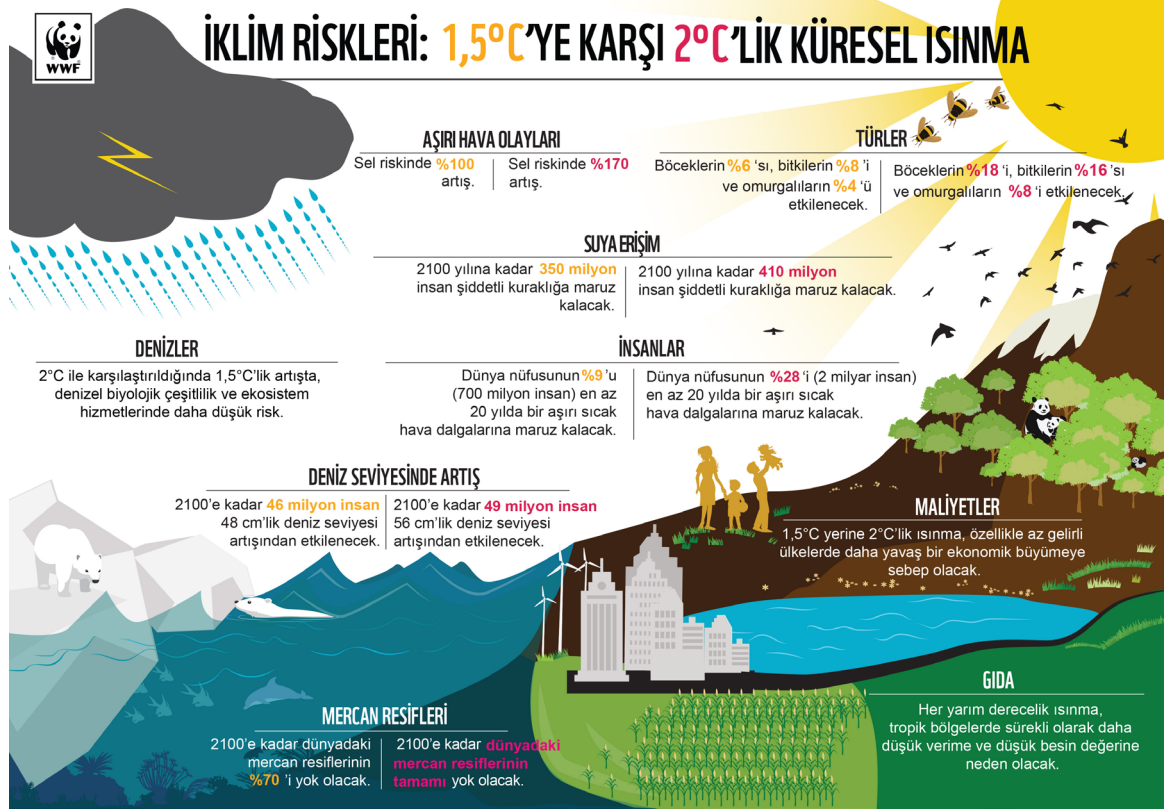
- A) Ocak B) Şubat C) Ekim D) Kasım

41. Serhat, mart ayında pazara çıkmıştır ve pazardan iki adet tam mevsimi olan ve bir adet mevsimi geçmekte olan ürün alacaktır.

Buna göre Serhat'ın sepetinde aşağıdaki ürünlerden hangileri yer alabilir?

- A) Brokoli, bakla, pırasa
 B) Çilek, barbunya, ıspanak
 C) Turp, havuç, lahana
 D) Pancar, mandalina, havuç

42 ve 43. soruları aşağıdaki bilgilendirici görselle göre cevaplayınız.

42. Aşağıdaki haber manşetlerinden hangisi bu bilgilendirici görselde verilen istatistiklerle ilişkilendirilemez?

A) **GAZETE**
03.08.2021 Pazartesi
**SON DAKİKA...
METEOROLOJİ'DEN
KORKUTAN UYARI!
KURAKLIK TEHDİDİ
BÜYÜYOR!**

B) **GAZETE**
03.08.2021 Pazartesi
**GİRESUN'DA SEL
FELAKETİ**

C) **GAZETE**
03.08.2021 Pazartesi
**DOĞADA BİYOLOJİK
ÇEŞİTLİLİK KAYBI
GİDEREK ARTIYOR!**

D) **GAZETE**
03.08.2021 Pazartesi
**ORMAN YANGINLARI
KÜRESEL İKLİM
DEĞİŞİKLİĞİNE NEDEN
OLUYOR!**

43. Bu bilgilendirici görselle göre aşağıdakilerden hangisi meydana gelecek yarım derecelik fazla ısınma durumunda gerçekleşecek durumlardan biridir?

- A) Değişim dünya genelinde enerji tüketimini arttıracaktır.
- B) Değişimin en büyük sonucu türlerin etkilenme oranında gözlenecektir.
- C) Değişim, ülkeleri farklı düzeyde etkileyecektir.
- D) Değişim fırtına ve kasırga ihtimalini iki kata yakın arttıracaktır.

FATİH

SULTAN MEHMET

1432
2. Mehmet 30 Mart'ta dünyaya geldi.

1444
Babası Padişah 2. Murat'ın 1444 yılında isteğiyle 12 yaşında tahta çıktı.

1446
Ülkenin genel durumu ve yaşının küçük olması nedeniyle yaklaşık 2 yıl kadar tahtta kaldı ve padişahlığı, kendi isteğiyle babasına devretti.

1451
19 yaşında ikinci kez tahta oturdu.

1453
İstanbul'u 21 yaşında fethederek "yıkılmaz" diye bilinen Bizans İmparatorluğu'nu yıkan 2. Mehmet, "Fatih" unvanını aldı.

1481
3 Mayıs'ta Hünkar Çayırı'ndaki ordugâhında hayatını kaybetti.

İstanbul'un fethiyle Türk ve dünya tarihini yeniden şekillendirdi.

2 imparatorluk, 4 krallık, 14 devlet ve 11 prensliği Osmanlı'nın topraklarına kattı.

Hükümdarlık yaptığı 30 yıl boyunca 25 seferi bizzat yöneten Fatih, 880 bin kilometrekare olan Osmanlı topraklarını 2 milyon 214 bin kilometrekareye ulaştırdı.

Devlet adamlılığının yanı sıra şiir, matematik, astronomi, fizik gibi pek çok alanda yetenekli ve bilgi sahibi olan, 6 dil bilen Fatih, padişahlığı süresince birçok medrese yaptırıp dünyanın farklı ülkelerinden bilim insanlarını İstanbul'a davet ederek sanata ve ilme verdiği önemi de gösterdi.

Bu görselden Fatih Sultan Mehmet ile ilgili,

- I. Bilime önem verdiği
 - II. İmparatorluğun sınırlarını genişlettiği
 - III. Devrinin en büyük âlimlerinden eğitim aldığı
- yargılarından hangileri çıkarılabilir?**

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

45. Kilimler Anadolu’da sözsüz iletişim araçlarıdır. Anadolu kilimleri üzerinde yer alan motifler, onları dokuyanların duygularını, düşüncelerini, gözlemlerini anlatma aracı olmuştur. Bu motiflerden bazıları ve taşıdıkları anlamlar şunlardır:

 <p>Suyolu</p>	Yaşamın sürekliliği ve arınmanın sembolüdür.
 <p>Akrep</p>	Kötülüklerden korunmayı ifade eder.
 <p>Koçboynuzu</p>	Kahramanlık ve güç sembolüdür.
 <p>Bukağı</p>	Aile birlikteliğinin devamını simgeler.
 <p>Hayat Ağacı</p>	Sonsuzluğun sembolüdür.

Buna göre,

“Vatanın derdiyle coşan Mehmed'im,
Huduttan hududa koşan Mehmed'im,
Esaret ağından boşan Mehmed'im.
Yolun sarp olsa da gülerek yürü.
Yürü, bin düşmana karşı tek yürü.
Gözünü yumarak atıl ateşe,
Ya devlet başa de ya kuzgun leşe.
Seni düşündükçe nişanlın Ayşe
Ağlıyor deseler yalan Mehmed'im...”

dizelerinde yer alan duyguları yansıtan kilim aşağıdakilerden hangisi olabilir?

CEVAP ANAHTARI

1. "İlgilisini keserek ayrılmak." - "Bir işi başka zamana ertelemek."
2. a-Kişileştirme, b-Abartma, c-Konuşturma/
Kişileştirme, d-Tezat/Zıtlık, e-Kişileştirme, f-Benzetme,
g-Kişileştirme, h-Konuşturma/Kişileştirme, i-Benzetme
3. a-3, b-6, c-1, d-2, e-4, f-5
4. a-E, b-H, c-H, d-H, e-H, f-E, g-E
5. 1-b, 2-e, 3-a, 4-c
6. a-3, b-5, c-2, d-1, e-4,
7. Farklı Yönleri
1. Metnin kahramanı: esmer, sakallı, iri cüsseli
2. Metnin kahramanı: beyaz tenli, zayıf

Benzer Yönleri
tedirgin, kaygılı, orta yaşlı, eski kıyafet
8. a) D, b) Y, c) Y, d) Y
9. a-E, b-E, c-E, d-H, e-E, f-H, g-E, h-H
10. 1-c, 2-b, 3-a, 4-e, 5-f, 6-g, 7-d
11. 1. Dolaylı tümleş eksikliği - *Karadeniz'in yağmuru doğayı diriltir, doğaya umut verir.*
2. Nesne eksikliği - *Baklava yapmaya özendiği, hamuru dikkatle açtığı belliydi.*
3. Yüklem eksikliği - *Sinemaya az gidiyorum, tiyatroya hiç gidemiyorum.*
4. Ek fiil eksikliği - *Marketten aldığımız limonata soğuktan ama güzel değildi.*
5. Özne eksikliği - *Toplantıdaki herkes konuşuyor, hiç kimse anlatılanları dinlemiyordu.*
6. Çatı uyumsuzluğu - *Ormanda uzun bir süre gezdik sonra yemekler yedik.*
7. Tamlayan eksikliği - *Bu hafta sonu buraya senin / onun geleceğini bilmiyordum ki hazırlanayım.*
8. Nesne eksikliği - *Bisikletin tamirini yarına bitirecek, sonra da bisikleti müşteriye verecek.*
9. Zarf tümleci eksikliği - *Yeni yetişen sporculara her zaman yardım eder, onlarla ilgilenirdi.*

10. Özne-yüklem uyumsuzluğu - *Deniz kenarındaki martılar akşama kadar durmadan ötüyordu.*

12. 1-D, 2-D, 3-Y, 4-Y, 5-Y, 6-D, 7-Y, 8-D, 9-D, 10-Y, 11-D, 12-Y, 13-D, 14-D, 15-D, 16-D, 17-D, 18-Y, 19-Y, 20-D

13.

	Anlamına Göre	Öge Dizilişine Göre	Yüklem Türüne Göre	Yapısına Göre
1.	olumlu	kurallı	fiil	birden fazla yüklemli
2.	olumsuz	kurallı	fiil	İçinde fiilimsi olan
3.	olumlu	kurallı	fiil	Tek yüklemli
4.	olumlu	kurallı	isim	Tek yüklemli
5.	olumsuz	kurallı	fiil	İçinde fiilimsi olan
6.	olumsuz	kurallı	fiil	Bağlacı olan
7.	olumsuz	kurallı	fiil	İçinde fiilimsi olan
8.	olumlu	kurallı	fiil	İçinde fiilimsi olan
9.	olumlu	kurallı	isim	İçinde fiilimsi olan
10.	soru	devrik	fiil	İçinde fiilimsi olan
11.	olumsuz	kurallı	fiil	İçinde fiilimsi olan
12.	olumlu	kurallı	fiil	Tek yüklemli
13.	olumlu	kurallı	fiil	Tek yüklemli
14.	olumlu	kurallı	fiil	birden fazla yüklemli
15.	olumsuz	kurallı	fiil	Tek yüklemli
16.	soru	kurallı	fiil	İçinde fiilimsi olan
17.	olumlu	kurallı	fiil	Bağlacı olan
18.	olumlu	kurallı	fiil	birden fazla yüklemli
19.	olumlu	devrik	fiil	birden fazla yüklemli
20.	olumlu	kurallı	fiil	İçinde fiilimsi olan

14. 1. tashih etmek
2. kul
3. mücadele
4. dair
5. aziz
6. yular
7. nadir
8. çekinmek

15. 1-H, 2-E, 3-H, 4-E, 5-H, 6-H, 7-H, 8-H, 9-E, 10-E

16. 1-D, 2-Y, 3-D, 4-D, 5-Y, 6-Y, 7-D, 8-D, 9-Y, 10-D

17. 1.Kutu: kişileştirme benzetme
2.Kutu: benzetme karşıtlık
3.Kutu: benzetme kişileştirme
4.Kutu: kişileştirme

18. 1-a, 2-b, 3-c, 4-e, 5-d

19. III, IV ve VI

20.

Lale	Gül	Sardunya	Begonvil	Lavanta	Manolya	Karanfil
	x			x	x	

21. 2-a, 4-d, 5-b, 8-c

22. a-n, b-ö, c-n, d-ö, e-n, f-ö, g-n, h-ö, i-n, j-n

23.

SAKLI SÖZLER	KÜLTÜR EDEBİYAT DERGİSİ	Sayı: 52
İÇİNDEKİLER:		
Giriş		1
Makale: "Küçürek Öykü Üzerine"		3
Fıkra (Köşe Yazısı): "Gün Sonu"		8
Deneme: "Niçin Roman, Niçin Şiir Okuruz?"		11
Attila İlhan'dan Bir Aşk Şiiri: "Ayrılık Sevdaya Dâhil"		14
Bir Yaşar Kemal Hikâyesi: "Kalemler"		16
Roman Tanıtımı: Gülten Dayıoğlu'nun romanından bir kesit: "Dört Kardeşiler"		19
Eski Zamanların Anlatısı "Destan": "Kayra Han"		23
Eleştirisi: "Anayurt Oteli İncelemesi"		27

24. 1) Edebî kişiliği

2) Herhangi bir romanı hakkında bilgi

3) Başlıca eserleri

4) Herhangi bir romanı hakkında bilgi

5) Yazarın yaşamı hakkında bilgi

25. 1E, 2-H, 3-E, 4-E, 5-H, 6-H, 7-E, 8-E, 9-H, 10-E

1-V, 2-V, 3-Y, 4-Y, 5-V, 6-V, 7-Y, 8-Y, 9-V, 10-Y

CEVAP ANAHTARI

1. B	31. C
2. C	32. D
3. B	33. D
4. B	34. C
5. B	35. C
6. C	36. D
7. A	37. D
8. C	38. C
9. D	39. D
10. C	40. C
11. D	41. A
12. D	42. D
13. B	43. C
14. B	44. C
15. C	45. C
16. A	
17. D	
18. C	
19. C	
20. D	
21. C	
22. D	
23. D	
24. A	
25. C	
26. D	
27. B	
28. C	
29. A	
30. C	

meb.gov.tr